

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AKKAKA

ilāveli
yılbaşı
sayısı

1969

UĞURLAMA TÖRENİ!

3 AYRI RENK... 3 AYRI KOKU

Öz malınız

Zevkinize uygun
Puro çeşidini seçiniz.
Hepsi ayrı renkte...
ayrı kokularda, aynı üstün
Puro kalitesinin temsilcisidir.
Puro cildi temizler ve korur.
Puro cilde bir kadife yumuşaklığı ve
bir çiçek tazeliği verir. **Puro** krem vazifesi
görerek cildi temizler. **Puro** siyah benek,
leke ve sivilcelerin teşekkülüne mani olur.
Gençlik ve Güzellik sabunu
Puro bol köpüklüdür... nefis kokuludur.

AKBABA

Yıl: 48 Cilt: 18 Sayı: 2 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 31 Aralık 1969

İMAME'YE VARDIK...

BONCUK biçiminde tanelerin bir ipliğe dizilmesinden meydana gelir tesbih... Çoğunlukla ibadet için kullanılır, ama aynı zamanda bir çeşit oyalanma aracıdır. Çeşitli tesbihler vardır: Doksandokuzluk, otuzüçlük, beşyüzlük, binlik... Tesbih tanelerinin dizildiği iplik sağlam olsun diye ibrişim kullanılırdı eskiden.. şimdi naylon tercih ediliyor. Bu ipliğin iki ucunun birleştiği yerdeki büyük taneye «imame» denir.

Biliyoruz tesbih konusunda şu kısa konferansı dinleyen okurlarımızdan çoğu için için:

— İlahi Akbaba! Şu yıl sonu günü tesbihin ne gereği var? Bize anlatacak başka şey bulamadın mı? diyorlar.

Sevgili okurlar, tesbihten söz açmamız, zaten bu yılbaşı yüzündendir. Zira rakamların dizilişi de biraz tesbih tanelerini andırır. Diyelim ki zaman denilen ipliğe geçirilmiş yılları sayıyorsunuz: 1960, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69... ve 70!

İşte geldiniz imame'ye... Nasıl geldiniz? Ya sabır'la mı geldiniz? Çok şükür'le mi geldiniz? Yoksa ikisini beraber çekerek mi geldiniz?

Artık orası size ait. On yıllık bir yolun sonunda ve on yıllık bir yolun başlangıcındayız.

Altmış'lar bitmiş, yetmiş'ler başlamış...

Atalarımız: «— Yetmiş, işi bitmiş...» demişler. Oysa bizim için yetmiş'lerin işi yeni başlıyor.

Bilmiyoruz sizin için nasıl ve nerede başlayacak yetmiş?

Sevgili Akbaba okuru... Bir gece-kondunun mütevazı odasında mısın? Basmadan sofrayı örtüsünün çevresinde çoluk çocuk, konu komşu, radyoyu dinleyerek mi karşılıyorsun yetmiş'i? Yoksa büyük kentin lüks gece kulübünde, zengin bir orkestranın çaldığı dans müziğine uyarak mı 69'un son saatlerini yaşıyorsun? Bir gençlik toplantısının sınır bilmez neşesinde mi yılın son dakikalarına el sallıyorsun? Asker misin yoksa?.. Ve tesbihin imamesinde nöbet sana mı düştü? Belki de hastasın? Bir hastanenin beyaz badanalı koğuşunda Hızır'ı bekler gibi şifa bekliyorsun.. kimbilir, belki de bir trenin gürültülü sallanışı içinde gurbet elere yol alıyorsun? Belki ömrün sonuna doğrusun:

— Bu tesbihi çeke çeke yorulduğum, yetmiş'e vardık, ama seksen'i görememi.. diye düşünüyorsun.

Belki de Cahit Sıtkı'nın mısraı dilinde:

— Yaş otuzbeş.. diye başlayıp ömrün yarısında olduğunu düşünüyorsun... Belki de delikanlısın henüz... Hayâlin kanatlarını takındın mı aşmayacağın ufuk yok! Ay yolculuğu senin tasarıların yanında Çamlıca tepesine çıkmak gibi birşey kalıyor.

Ya hayatın acı tecrübelerinde durmuşsun, ya fıkır fıkır kaynıyor

NOEL BABA'NIN SAKALI!

kanın... Belki de bir genç kızsın, düşünceleri şeffaf kanatlı... Belki bir genç adamsın, gerçeğin çifte su verilmiş çeliği kadar sert mizaçlı...

Ne olursan ol, ve nerede olursan ol...

Zaman denilen sihirli nehrin, insan eliyle yapılmış bir uydurma köprüsünün altından geçeceksin bu gece...

Bir on yıl bitecek...

Bir on yılın eşliğinde gerdeğe girilir gibi girilecek yeni yıla...

Geçmişin hesaplarıyla geleceğin tasarıları birbiriyle sarmaş dolaş... Birkaç kadeh içkinin sisinde bir sessiz gemisin bu akşam...

Bir yanın sancak... Bir yanın iskele...

Kaptan köprüsünde aklın var.

Sakin o akıllı kaptan köprüsünden indirip, yerine başka birini çıkar ma!

Zekâ çarkıbaşı olsun, sabır ateşi.. Namus pusula olsun, ihtiyat ma-

kinist.. Ve sırasında iskeleye yanaşarak, sırasında engin ufuklara açılarak, ama gemiyi miadı dolmadan önce batırmadan, hırpalamadan, şerefle dolaş hayatın dalgalarında.. Ne bir kayaya çarptır gemiyi, ne karaya oturt.. Ne azgın fırtınalara teslim ol, ne sakın denizlerde serserilik et...

Ve ömrün son gününe yaktığı vakit, haritayı açıp incelediğinde:

— Epey yol almışım, istediğim yerlere varmışım.. diyebileceğin!

Havuzlarda geçmesin ömrün!.. İskeleye babalarına bağlanıp tüketme hayatını!..

Ama palamarı çözüp başıboşluğa dalma!..

Akl ve bilinc, insanın iki erdemini.. O iki erdem yetmiş'lerde, seksen'lerde en iyi takvimdir. Mutluluğun iki şartı, dengenin iki keşisi, akıl ve bilinc... İmame'ye vardığımız şu sonuncu takvim yaprağını koparıırken, mutluluk bahçesinin en güzel çiçeklerini derlemek üstüne bir on yıl dileriz sevgili okurlarımıza akılla ve bilinçle...

AKBABA

Sevgili okurlarına

1970

Yılının, sağlık, mutluluk getirmesini diler.

AKBABA

Yılbaşı Eğlencesi

MUZAFFER İZGÜ

YILBAŞI akşamı tutturdur bizim çocuklar:

— Babacığım n'olur bizi bu akşam bir gazinoya götür! diye.

— Anlamadım, dedim.

— Ayol anlamayacak ne var? dedi karım. Kızın biri onaltısına bastı, diğeri onyedisine, her yılbaşı gecisini evde geçirirler.

— Yahu ben kestane almıştım, sonra iri iri portakallar, çerez... Kadayıf da var. Yer içer keyfimize bakardık. Biraz sonra ben size bir halay çekerim, sonra kartelesi beş kuruştan bir de tombala, onikiden sonra da Milli Piyangoyu dinler ve de vurur kafayı yataydık. Ha nasıl çocuklar?

— Suratlar bir karış asıldı. Küçük kızım:

— Ne var sanki şöyle bir programlı gazinoya gitsek! dedi.

— Yavrum cebimdeki para...

Büyük kız sözümü kesti:

— Sanki her zaman mı gidiyoruz? dedi. Hadi tonton babacığım.

— Oğlan'sa kestirip attı:

— Şayet bir yere gitmeyeceksek, ben gidiyorum yatmaya...

— Oğlum, dedim, sana şey de almıştım, hani seversin, tarçınla aki de şekeri...

Karım tekrar konuştu:

— Ayol kırma çocukları, baksana nasıl hazırlanmış zavallılar!

Ah ulan şu dargelirli olmanın gözli çıksın. Şimdi olacak cebinde tonla para, «Düşün ulan önüne» diyeceksin, nerde zengin program: «Dahlin ulan içeriye» diyeceksin, keyfine bakacaksın.

Dört ayrı ses hazin hazin:

— Hadi hadi, diye ötmeye başlınca, elim ister istemez cüzdanıma gitti. Beş çift göz, cüzdandaki parayı teker teker saydık:

— 110 lira 75 kuruş...

— Tamam! diye dördü de bağırıldı. Yeter bu para.

— Ya ay sonuna dek ne yapacağız?

Kızım:

— Evde makarna var, dedi.

Karım:

— Bulgur da var, dedi.

Bağırdım:

— Demek öyle ha!... Öyleyse yürüyün çocuklar!...

Herbiri bir tarafa koşuşup, beş dakikanın içerisinde hazırlandılar.

Karım:

— İstersen portakalları, çerezleri bir kesekâğdının içine doldurayım, orada garsonun görmez tarafından atıştırırız, dedi.

— Olur, dedim.

Düştük yola, gazinonun birine vardık.

— Bir dakika çocuklar, ben bir içeriye girip programa bakıp gele-yim, dedim.

Koştum gittim, hemen şefgarsonu buldum:

— Kardeş, dedim, acaba beş nüfus, yüzün liraya burada eğlenebilir miyiz?

Adam suratıma bakmadı bile...

Çıktım dışarıya:

— Maalesef çocuklar, programı çok berbat, yürüyelim, dedim.

— Ayol orkestra yok muymuş? diye karım sordu.

— Ne orkestrası hanım, bir gitar, bir de ut! Utla gitar, şaştım kaldım. Yürüdük... Başka bir gazinonun kapısında:

— Bekleyin çocuklar, dedim.

Girdim içeriye, yine şefgarsonu buldum:

— Bey birader, dedim, beş nüfus, yüzün liraya, idare eder mi acaba?

— Anlamadım monşer, dedi.

Tekrar anlattım:

— Biz beş kişiyiz, yüzün liramız var, nasıl, bu parayla eğlenebilir miyiz?

Adam suratıma ters ters bakıp:

— O parayla bir minik radyo alıp evin yolunu tutsanız iyi edersiniz, dedi ve çekti gitti.

Çıktım dışarıya:

— Felâket çocuklar, dedim, oturt-

muşlar masaya kocaman bir radyo, plâk çalıp, radyodan caz müziği dinliyorlar.

— Aaa aa! dedi kızım, koskoca gazino!

— Ne sandın ya... Oysa ki biz de aynı şeyi beş para ödemeden evimizde yapabiliriz. Yürüyün çocuklar, başka gazinoya!...

Yürüdük... Her tarafı ışıklarla süslenmiş kocaman bir gazinonun önünde durduk:

— İşte, dedi büyük kızım, buraya programı sormadan girebiliriz. Ayy, içerden gelen müziğin sesine bakın!

— Bir dakika, dedim, sen o müziğin bir teypten veya bir radyodan gelmediğini nereden biliyorsun? Bakıp geleyim bir!

— Babacığım, cazdır, hem de ünlü bir orkestradır.

— Kızım, yüzün lira vereceğiz, yüz on lira. Bizim yüzün liramız, yüzün bin liradır, anladın mı?

Girdim içeriye... Şefgarsonu bulmanın mümkün mü var, garsonun birine:

— Bakar mısın kardeş, dedim, acaba yüzün liraya, biz beş nüfus burada eğlenebilir miyiz?

— Sen ne diyorsun be! dedi adam. Yüzün lirayla ha, beş nüfus ha?

— Evet, beş nüfus.

— Büyük baş nüfus?

— Evet, büyük baş nüfus. Yetişkin iki kızım, bir oğlum, karım ve ben.

— Vallahi beyefendi, burada kartelesi beş kuruşa tombala çekti miyoruz!

Çıktım dışarıya:

— Her tarafa hile girmiş çocuklar, her tarafa, dedim. O kadar adamı toplamışlar, tombala çekip duruyorlar. Üstelik bir tabak piyaz da yirmi liraymış.

— Pekiyi, dedi kızım, içerden gelen o müzik ne ya?

— O mu, şey kızım, şey, fon müziği fon... Tombala için fon müziği bestelemişler de... Yürüyelim çocuklar, başka gazinoya!

Büyük kızım:

— Galiba biz bu gidişle hiçbir gazinoya giremeyeceğiz, dedi. Pekiyi, kapıda niye Erol Büyükbırç yazıyordu?

Güldüm:

— Haberin yok mu kızım, dedim, onu askere aldılar.

— Ama o askerliğini yapmamış mıydı babacığım?

— İhtiyata almışlar kızım, ihtiyata

— Pekiyi, kapıya niçin ismini yazmışlar?

— Canım, kumandanı izin verirse uçağa atlayıp gelecektmiş. Ben 'çerideyken telefon edip duruyorlardı, aksi bir yüzbaşı mı binbaşı mı ne nöbetçiymiş, bir türlü göndermem de göndermem diyormuş...

— Yaa!...

— Ya ya. Yoksa babanızın yalan söylediğini mi sanıyorsunuz?

— Ne münasebet? dedi oğlan, daha dün yolda görmüştüm de Erol Büyükbırç'u.

— Birkaç saatliğine izinli gelmiş olamaz mı sanki?

İki kızım birden:

— Olabilir canım, neden olmasın? dediler.

Vardık yine bir gazinonun önüne. Artık burada kıtır atmanın imkânı yok, çünkü caz müziğinin ne kadar popüler ismi varsa, hepsinin adları bir bir neonlarla yazılmış gazinonun önüne. Karım:

— Fahri, dedi, bunlar da askerde olamazlar ya?

— Şu, dedim, kırmızı neonla yazılı olanı gösterdim, bu sanatkâra hiç bakmayın, yarım şarkı söylüyor, hemen kaçıp gidiyormuş. Şu gruptan haberiniz yok galiba, daha bu sabah trafik kazası geçirdiler. Şuna gelince, kocasıyla çok şiddetli münakaşa edip bu sabah uyku hap-i içmiş.

Kızım:

— Bakıyorum babacığım, sanatçıların hayatlarıyla çok yakından ilgiliniyorsunuz, ama burada hep birden gireceğiz içeriye! dedi.

— Ben bir bakıp gelsem!...

— Olmaz, hep beraber gireceğiz! Daldık içeriye... İçerisi bir kalabalık, bir kalabalık, dersiniz millet sanki yardım sevenler derneğinin kesesinden yiyip içiyor.

— Ayyy, dedi küçük kızım, ben bu grubu çok severim. Ve hemen başladı orada tepinmeye...

Yanımdan geçen garsona:

— Bir dakika, deyip, kulağına fısıldadım: Bak, dedim, biz beş kişiyiz, yüzün lira versek, acaba bizi idare eder misiniz?

Garson, sus işareti yaparak:

— Tamam, diye fısıldadı, şöyle piste yakın bir masa şimdi ayarlarım size, bir dakika bekleyin!

Koştı gitti. Çocuklar sevinç içerisinde. Bu kadar yalandan sonra, kasıldım biraz:

— Çocuklar, dedim, masamız pistin dibinde olacak!

Beş dakika sonra garson geldi:

— Buyrun efendim, dedi.

Garsonun ardı sıra yürüdük. Gerçekten pistin dibinde bir masa uydurmuştu bize. Oturduk... Adam bir türlü başımızdan gitmez. En sonunda kulağıma:

— Âbi, dedi, bizim yüzün lira?

— Ha, dedim, kimsenin görmez tarafından hemen uzattım yüzün lirayı.

Sonra, ben de kulağına eğilip:

— Bak, dedim, işte bu paraya göre, masaya ne koyacaksan koy!

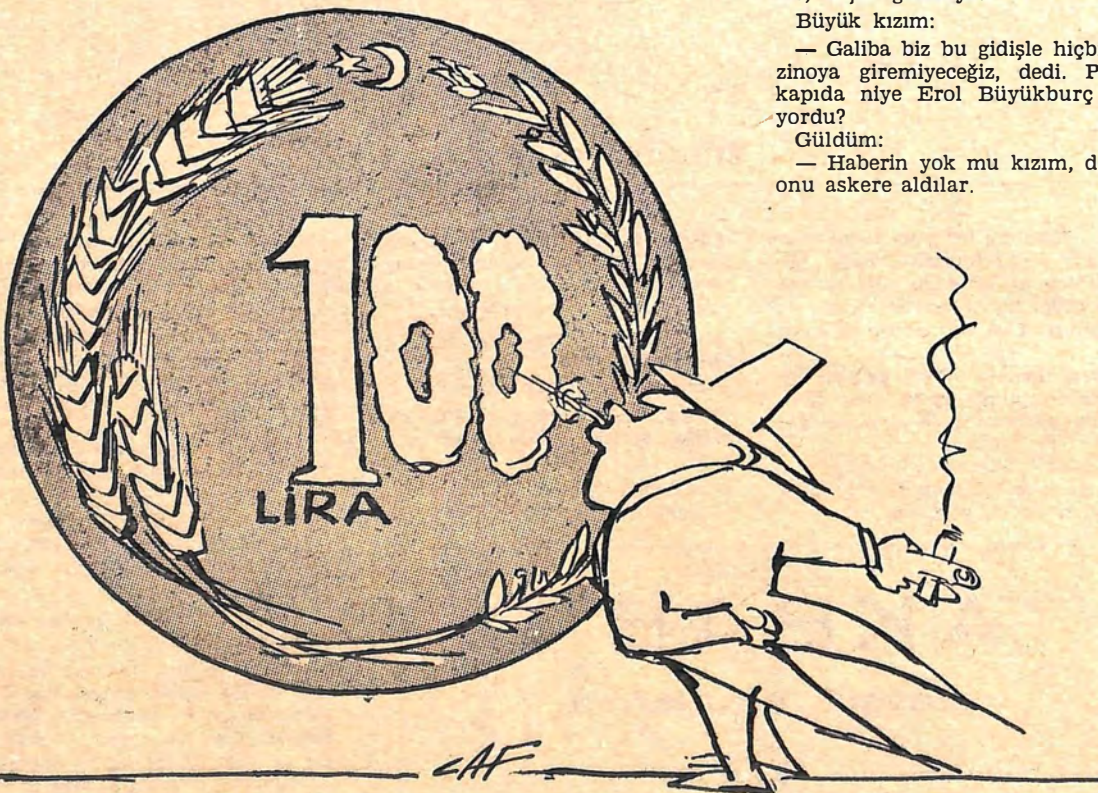
— Anlamadım, dedi garson.

— Biz seninle yüzün liraya pazarlık etmedik mi?

— Hem masası, hem yiyeceği, hem içkisi ha?

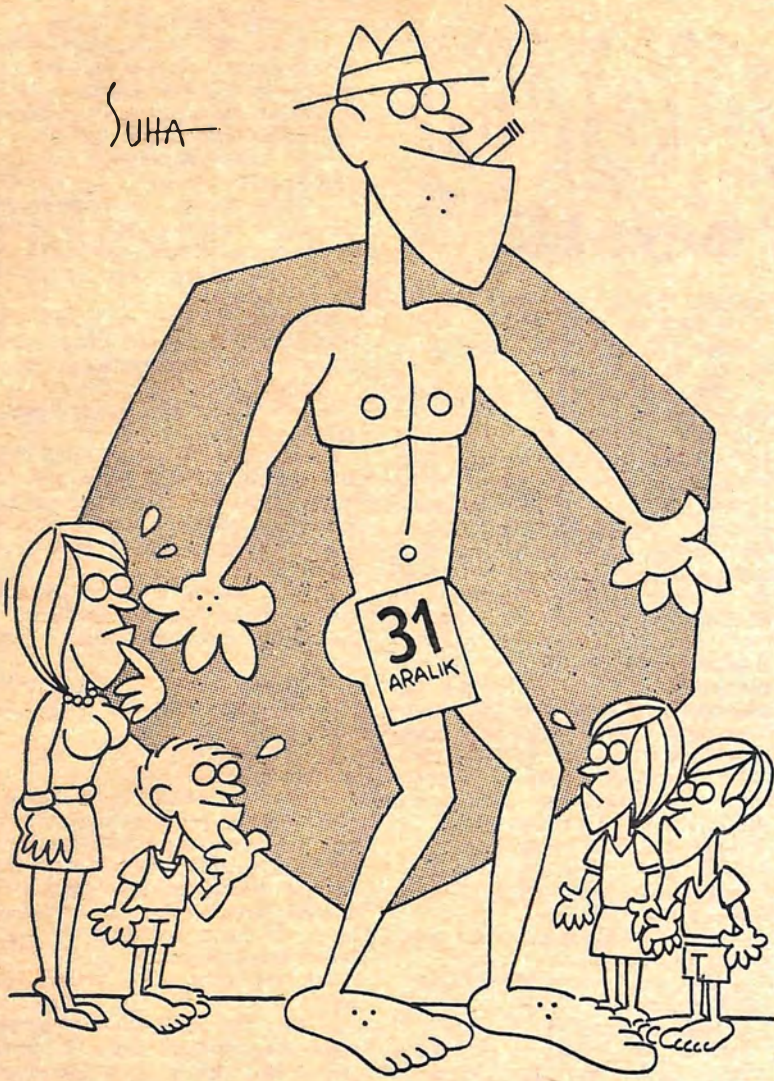
— Elbette ya...

— Beyefendi o yüzün lira yalnız masa parasıydı.

— Bazı ilgililere göre, paranın değeri düşmüyor. —

SUHA

«SON YAPRAK!»

— Boş masa?
— Boş masa ya... Daha önceden rezervasyona telefon edip yer ayırtınız mı?
— Yooook!
— Ee, daha nesi öyleyse?
O anda aklıma karımın kazağının arasına sarıp sarmalayıp koyduğu çerezler ve portakallar geldi. Garsona:
— Biz bir şey istemeyiz, haydi git, dedim.
— Şef şimdi ne der bana?
— Vallahi onun orasını ben bilmem, koydun nasıl olsa yüzün kağıdı cebine.
Garson çekti gitti, biraz sonra beş tabak işkembe çorbasıyla çıktı geldi. Çocuklar:
— Ayy, burada işkembe çorbası mı içeceğiz? dediler.
— Hele bunu için de çocuklar!... dedim...
Biraz sonra caz kızıştı, bizim kızlar, karım, oğlum, pistte fır dönmeğe başladılar. Ben masayı bekliyorum... Aynı garson:
— Âbi, dedi, acaba sizin yüzün lirayı geri versem, şu gerideki masaya oturur musunuz?

Sevinmişim:
— Sahi mi? dedim.
— Sahi vallahi âbi.
— Ama parayı peşin isterim.
Aldım yüzün lirayı. İki arkadaş masaya oturdum. Garson, kalantor birilerini binbir selâmla aldı geldi, bizim masaya oturttu.
Kızlara el işareti ettim.
— Babacığım buraya niçin geçtiniz? dediler.
— Caz çok fena yaptı da başımı...
— Ayy bu caz mı? Cazların şahı bu babacığım!
Saat yirmidörde doğru, aynı garson tekrar geldi yanıma:
— Âbi, dedi, elli kâğıt versem, acaba şöyle daha arkaya!...
— Tamam, dedim...
Kızlara yine el ettim. Ve de baha ne hazır:
— Caz beynimi şişirdi!...
O gece bizim masayı bir kez daha yirmibeş liraya aynı garsona sattım. Gerçi artık kapının dibinde oturuyorduk ama, masada benden başka kimse yoktu ki. Karım, kızlarım, oğlum, pistte, tepinip duruyorlardı...

Muzaffer İZGÜ

YELPAZE

REFİK ERDURAN

DİKKAT! REÇETE DEĞİLDİR..

BİLİN bakalım, verilmesi en tehlikeli şey nedir dünyada? Borç vermek mi? Oy vermek mi? Gönül vermek mi? Bunların hepsi tehlikeli verişlerdir, ama kötü sonuçlarının çapı bakımından hepsini bastırabilecek olan bir başkası vardır: Akıl vermek.

Bir kere, bunun mümkün olup olmadığı bile belli değildir. (Sokma aklın yedi adım gittiği meselesini bilirsiniz. Yedi adım sonunda benzin bitince ayakların eskisinden beter dolaştığı ise birçok tecrübelerle ispatlanmış bir gerçektir.)

Akl verecek kişinin, akıl verilecek alanda gerçekten ehil, gerçekten bilgili, gerçekten uzman olması gerekir. (Öyle kaç kişi tanırıyorsunuz?)

Ama o da yetmez. Akıl verecek kişinin akıl alacak kişiyi tanıması, durumunu dikkatle incelemesi, derdinin bütün teferruatını iyice öğrenmesi en önemli şarttır.

Söz gelimi, bir hekim ne kadar bilgili, tecrübeli, marifetli olursa olsun, hastayı görüp muayene etmeden yahut herhangi bir laboratuvar araştırmasından geçirmeden teşhis koymaya kalkışırsa tutumu şüpheyle karşılanır; yazacağı reçete de büyük iltimalle iyi bir sonuç vermez.

Oysa bu şartları hiç dikkate almadan her isteyene —hattâ istemeyene— akıl vermek milli sporlarımızdandır.

Bir mecliste karnımın ağrıldığını söyleyin, bakın hekimlikle uzaktan yakından ilişkisi bulunmayan kaç kişi size ilaç yahut başka tedavi yolları tavsiye edecektir.

«Karın» ne demek? Ağrıyan uzuv mide mi, bağırsaklar mı, karaciğer mi, dalak mı, safra kesesi mi, bambaşka bir yer mi? Ağrı kaynağı spazm mı, iltihap mı, taş mı, ülser mi, kanser mi? Ağrıyı çeken kişinin geçmişteki hastalıkları ve bugünkü genel sağlık durumu nedir? Sözüünü ettiğimiz ilaçların gerçek dert üstünde bütbütün ters etkileri olabilir mi?

Bunların hiçbirisi sorulmaz, düşünülmez; rahatça verilir fetva.

Huyumuz amatör hekimlik gibi yalnızca tek tek kişileri ilgilendiren alanların sınırında kalsa neyse! Toplum dertleri üstünde de herkes birer politik ekonomi uzmanı kesilmiş, aslında durumu bizimkine hiç benzemeyen Batı

ülkelerinin kitaplarından alınma ve kulaktan dolma hazır reçeteleri birbirine satmaya çalışıyor.

Ama şimdi o konuya girmeyelim; lâf yine gına getirdiğiniz iç politika gelişmelerimize gelince karnınız ağır da, çevrenizdeki-lerden devâ aramak zorunda kalırsınız.

Bugünlük diyeceğim şu sadece: akıl vermeye kalkmadan önce çok, ama çok düşünmek gerekir, zira ilk bakışta en açık ve basit bir gerçeği dile getirmişe benzeyen bir öğüt bile her duruma uyamayabilir.

Hani gazetelerin orasına burasına ve radyo yayınları arasına pek iyi niyetli dernekler tarafından sıkıştırılıveren küçük ahlâk öğütçükleri var ya? Onlar için bile geçerli bu söylediğim.

Dün bir ara İstanbul Radyosunda müzik kesildi, şu öğüt verildi:

— Sayın şoförler! İçkili olarak araç kullanmayın; evde sizi bekleyen yakınlarınızı düşünün.

İlk tepkim aferin çekinek oldu. Bundan daha doğru söz söylenebilir mi?

Ama üstünde biraz düşününce gülmeye başladım. Çünkü gözümün önüne şöyle bir durum geldi:

Adamcağız dırdırcı karısıyla, şirret kaynanasıyla, birkaç da evlerden ırak, hınzır mı hınzır, yaygaracı mı yaygaracı yumurcakla yaşıyor. Bu kadrodan uzak kalmak için sabahları erkenden arabaya atlayıp işe çıkmak, geceleri kendini bekleyen belâları unutmak için de ara sıra meyhanenin önünde park edip iki tek atmak çaresini bulmuş.

Bugün bereket versin aile çevresini hiç hatırlamamış olduğundan, alkole sığınmak gerekmemiş henüz. Dolmuş yerinde beklemeye yaparken radyodaki türküleri keyifle dinlemekte. Derken mâhut anons duyuluyor:

— İçkili olarak araç kullanmayın; evde sizi bekleyenleri düşünün!

Bu adam bütün araçların tekerleklerine ve evlerin temellerine söverek arabayı gazlayıp meyhaneyi boylamaz mı?

Onun için, evde bekleyenleri tanımadan, «Evde bekleyenleri düşün» bile demeyin lütfen kimseye...

Pardon, pardon:

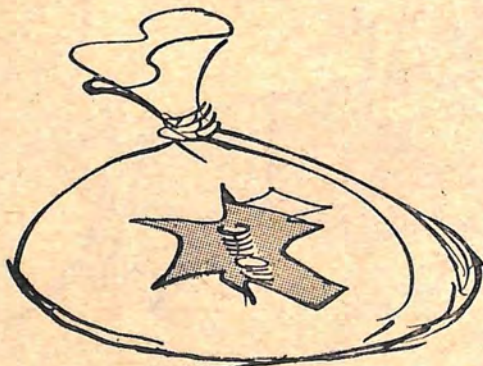
Size akıl vermeye kalkmışım gibi oldu galiba?

Özür dilerim efendim!

Refik ERDURAN

VE.. BÜTÇE AÇIĞI..

KAPANDI!

HUZUR SALONU

VEDAT SAYGEL

SON günlerde moda olan tepeden inme zamlardan, gaz ile suyun da mahrum bırakılmayacağını öğrenmemle, evden dışarı fırlamam bir oldu! Hani öyle atletik bir fırlayıştı ki bu, ne evdekiler kimin çıktığını anladı, ne de her sabah sokağa çıkarken yakalamak için nöbet tutan alacaklılar önlerinden geçip gittiğinin farkına vardı!

Aaa, yeter bel Biz de insanız... Bizimki de can... Gün boyu iş ara, borç ara, her akşam koca bir ihtiyaç listesiyle karşına çıkan çoluk çocuğu avutacak yalan ara, bütün bunlar yetismiyormuş gibi, kendi verdiği parayı kendi ayağıyla almaya gelenlere yakalanmamak için sıvışacak delik ara!

Utanmayı sıkılmayı bırakmış, bir gidiyorum sormayın! Siz deyin bir başka ülkeye iltica etmek için yayan yapıldık sınıra varmaya çalışıyorum; ben diyeyim Boğaz'ın serin sularında canıma kıymak için 9.15 vapuruna koşuyorum!

Fukaralığa, bellerimizi biraz daha bulkecek olan son zamlara içimden verişti verişti irili ufaklı birçok sokak geçtim. Durmayıp o hızla markasını bilmediğim pırl pırl bir özel otonun altından da geçecektim ya, ceketimin ensesinden yakalayan bir elin zorlamasıyla mecburi fren yaptım!

— İnsan karşıdan karşıya geçerken biraz sağa soluna bakar bira-der, dedi ensemdaki elin sahibi.

Kendisine teşekkür etmemi bekliyor olmalıydı. Ağzımdan, küfürden başka bir şey çıkacağına inansam ederdim ama, dudaklarımı araladıkça yakası açılmadık küfürler sıralanıyordu dilimin ucuna! Benden ses çıkmayınca, kendi devam etti:

— Tutmasaydım, gidecektin!

Gönül alıcı bir şeyler söylemek için ağzımı açıp, kendimi zorladım:

- Tuttun da iyi halt ettin!
- Yahu canından olacaktın...
- Başlatma şimdi canına!...

Söylediklerimin ayıp olduğunu biliyorum ama, dilimi kontrol edemiyorum ki... Ağzımı açtıkça, şu çekilmez hayata karşı olan duygularımı, henüz yüzünü bile görmediğim yabancısı sıralayıp duruyorum!

Ensemdeki:

— Yahu ne yaptım sana, dargın mıyız? diye dostça sorunca kafamı çevirip suratına baktım, gerçekten pek hoşlanmadığım eski bir arkadaş.

— Yoo, neden dargın olalım?

— Duruşunda davranışında barışık hali yok da... Hatırlayamadın mı yoksa?

Hatırlamaz olur muydum? Ömrü avantajlılıkla geçmişti. Okulda derslere değil, kolay sınıf geçmek için torpil bulmaya çalışırdı. Askerde öyle, hayatta öyle... Bu nedenle karşılaşmamıza pek sevinmedim. Onun çocukça sevinci gözlerinden okunuyordu. Yabancı markalı bir sigara uzattı, almadım. Saatine baktı, birini bekliyormuş gibi sabırsızlıkla sağına soluna baktı, sordu:

— Eee, görüşmeyeli nasılsın bakalım? İşlerin ne âlemde?

«İşsizim» desem, hoşlanmadığım birinden yardım ister gibi olacaktım. «İşlerim çok iyi» desem, yalana başvuracaktım. Bir an önce yanından sıvışmak için:

— Eh, dedim, orta şekerli...

Durumunun hiçbir zaman iyi olmadığını bile sordum:

— Senin işlerin nasıl?

— Allaha bin şükür. Henüz müessesenin adını yeterince duyuramadı-

ğımızdan halde, ayda yedi sekizbin liraya para demiyorum!

Eşine rastlamadığım güzellikteki saatine bir daha baktı.

— Yine emlak komisyonculuğu mu yapıyorsun?

— O işi bırakalı yıllar oldu. Neler yapmadım ondan sonra?... Milyonların yaşadığı bu şehirde iş sıkıntısı çekilir mi? Yeter ki kafan çalışsın. Şöyle bir köşeye çekilip hiç kimsenin akıl etmediği iş alanlarını bulacaksın, en kârlısına şıp diye el atacaksın! Bundan onbeş yıl öncesine kadar Gelir Vergisi defteri tutan bürolar mı vardı? Beyanname dolduran muameleciler mi vardı? Bir kişi akıl etti, defter tutmak, beyanname doldurmak ayrı bir iş kolu olup çıktı! Tasarruf Bonusu çıkana kadar, bono kıranlar mı vardı piyasada? O günden sonra kaç fukara bono alım satımından karnını do-yurdu, kaç kişi milyoner oldu...

— Sen hangisini yapıyorsun?

Güldü:

— Benimki sermayesiz, çok kazançlı, yepyeni bir iş...

— Yine aracılık gibi bir şey yapıyorsun her halde...

— Yoo, dedi, aracılık değil, kuruculuk yapıyorum.

— Nasıl oluyor bu?

Üstünde adı, adresi ve iş yerinin ismi yazılı bir kart uzattı: Huzur Salonu!

Doğrusu lostra salonu, güzelleştirme salonu, bilardo salonu gibi ticarethane sayılan pek çok salon biliyordum ama Huzur Salonunu ilk defa duyuyordum:

— Peki ne alıp, ne satıyorsun?

Sigarasını tazeledi:

— Hiçbir şey... Bugün senin gözü-nü karartan, arkadaşlarını tanımaz hale sokan ne?

— Kendi iç huzursuzluğum...
— Hah... Biz, huzursuzları huzura kavuşturuyoruz, onları yasaların his-mından koruyoruz. Anlamadınsa iki üç dakika bekle, birazdan anlarsın.
— Kimi bekliyorsun?
— Abonelerden birini...
Sözü biter bitmez:
— Yürü! deyip, yuvarlanırcasına otobüsten inen orta yaşlı bir adamın ardına takıldı. Her tarafından ho-murtuyu mırıltıyı andıran sesler ta-şıyordu adamın.

Sesleri susturmak için ellerini ağ-zına kapatıyor, onlar yetişmeyince şapkasını dudaklarına bastırıyordu.

Yetiştik.

— Gir koluna! dedi bizim huzurcu arkadaş.

Girdim. Bir koluna da kendi girdi. Adamın bize baktığı falan yok. Ho-murdandıkça ağzını kapamaya çalışıyor, ağzını kapadık-ça kollarımıza asılarak tepinip du-ruyor!

İki üç dakika kadar sonra kapı-sında «Huzur Salonu» yazan bir a-partmanın bodrum dairesine girin-ce:

— Tamam, dedi bizim arkadaş. Onbeş dakika sonra bir şeyciği kal-maz!

Bir başka kapıyı açıp, iteleyiver-di arkasından.

Oluş bitenlere akıl erdiremediğim gibi, içerinin hastaneyi andıran ha-vası yavaş yavaş korkutmaya başla-mıştı beni. Zaman zaman orta yaşlı adamın üstüne kapanan kapının ar-dından birtakım bağırsımlar duyu-luyor, küfürler ediliyor, bir şeyler kırılıp dökülüyordu.

Arkadaş, rengimden anlamış ola-cak:

— Korkma, dedi Birkaç seanstan sonra bu mesleğin insanlık için ne yararlı bir yerli buluş olduğunu sen de anlayacaksın.

Küçükük bir pencereden içeriyi kontrol eden beyaz gömlekli bir genç kıza sordu:

— Nasıl?

— Kriz geçti, dedi genç kız.

Biraz sonra kapı açıldı, az önce posta edercesine getirdiğimiz öfkeli orta yaşlı adam gayet saygılı, gayet yumuşak bir sesle, gülün bir yüzle:
— Günaydın efendim, dedi. Bor-cumuz ne kadar acaba?

Berbere traş borcunu soran bir hali vardı.

— Bir dakika oturun, hukuk müşa-virimize sorayım efendim, dedi bi-zim arkadaş.

Müşavir bey, hesap puslasını dü-zenleyen bir garson ciddiyetiyle, «Fasulye tamdı değil mi efendim? Pilâv da yemiş miydiniz? Yoğurt, su?...» der gibi sordu:

— Dokunulmaz kişilere küfür et-miş miydiniz?

— Evet, dedi adam.

— Hmm... En az üç ay yerdiniz. Üç ayın ücreti...

Elindeki kâğıda birtakım rakam-lar yazdı.

— Tokat atmış mıydınız?

— Hayır, dedi adam. İki el silâh attım!

— Hmm... Taammüden öldürme-ye teşebbüsten, yedi yılınız vardı. İki kere yedi ondört...

— Bir yanlışlık olacak hesapta, dedi adam. Taammüden değil, meş-ru müdafaada bulundum. Sonra, a-teş ettim ama vuramadım.

— Peki, ikibuçuk lira düşelim. Kı-rık dökük falan?...

— Küçük saksılardan biri kırıldı galiba...

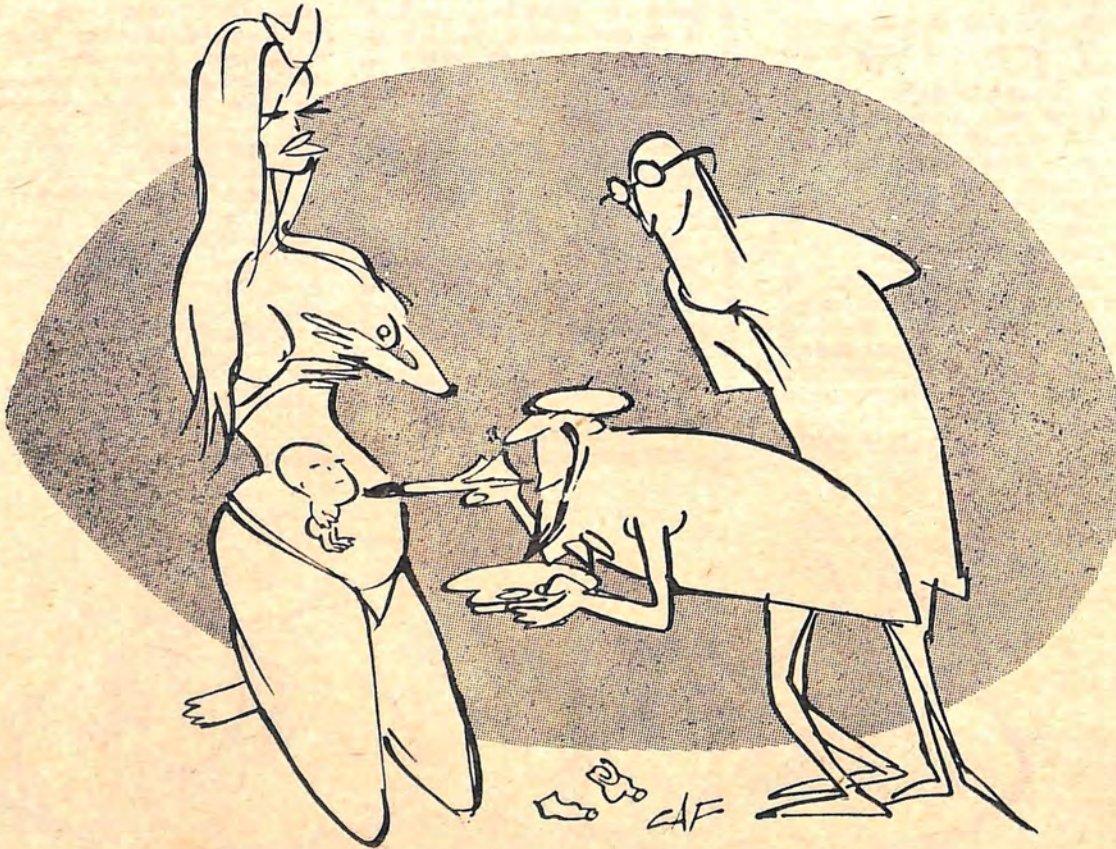
— Neyse, o müessesemizden olsun. Vezneye borcunu ödeyen adam bir kuş hafifliğiyle çıktı gitti.

Arkasından bir süre bakan bizim arkadaş:

— Gördün mü? dedi. Otobüsten inen adamla, buradan çıkanın aynı insan olduğunu söyleyebilir misin?

— Şaşırdım valla!

— Şaşırsın ya... Müessesemiz ol-masaydı, o öfkeyle ne yapardı bu adam?

DOĞUM KONTROLÜ!

İçtenlikle cevap verdim:

— Öntüne geleni çiğner geçirdi! Selâm vereni keser, biçirdi!

— En basiti ağzını bozar, ileri geri sözler eder, başı derde girerdi!

— Hem de nasıl...

— Durakta beklememiz de iyi oldu.

— İyi oldu. Geleceğini biliyor muydun?

— Aşağı yukarı... Sabah, yeni zamlar geleceğini gazetelerde okuyunca, «Tamam» dedim. «Mustabey işe gitmeden önce uğrar.» Adam haklı. Her seçimden önce Personel Kanununun gerçekleşeceği vaadini alsan, her seçimden sonra bir sürü zamları karşılaştın ne yaparsın?

Ağzından kötü bir söz çıkmış olmalı ki:

— Bunu dışarda söyleyen ya içeri girersen, ya da kimvurduya gidersin, dedi. Huzuru korumak için bulduğumuz çarenin önemini anladın mı şimdi?

Bizim eski avantacı arkadaş ne büyük sosyal görevler yüklenmiş de, haberim yokmuş meğer. Hayranlıkla sordum:

— Peki, bir iki öfkeli vatandaşın bıraktığı para yetiyor mu size?

— Huzursuzların bir iki kişiden ibaret olduğunu kim söyledi? Memlekette huzurlu bir insan gösterebilir misin? Sokak çatışmaları neden çoğaldı? Sinirlerin bozulmasından, huzursuzluğun artmasından... Bakıyorsun birinin ak dediğine, diğeri silâhla cevap veriyor! Hiç uğruna millet birbirine giriyor! Vatandaş adını sokağa atmadan, olaylara karışmadan güvenilir bir yerde içini boşaltabilse ne silâh taşır, ne de suç sayılacak meselelere bulaşır.

Kapı açıldı, öncekinden daha halim selim, daha güler yüzlü bir adamcağız dışarı çıktı! Hesabı ödeyip gözden kaybolduktan sonra:

— Devamlı müşterilerimizden biri de budur, dedi bizim arkadaş. Günde iki kere uğramadan edemez. Öğretmendir. Bir, sabah derse girmeden evin öfkesini sınıfa götürmemek için gelir, bir de akşam, öğrencilerin öfkesini eve taşımamak için gelir.

Yanımdaki küçük pencereden, luna parklardaki eğlence pavyonlarını andıran huzur odasına şöyle bir göz attım. Biletçi üniformalı biri, önündeki dizi dizi alçı adamlara bir şeyler söyleyerek, enselerine ver ediyordu tokatı!

— Bu adam ne yapıyor?

— Ne yapacak, bütün gün söz geçiremediği insanların hincını şimdiden çıkarıyor!

— Zevkliymiş işiniz, dedim. Yardımcıya ihtiyacınız var mı?

Sevindim:

— Hem de pek çok yardımcıya ihtiyacım var. Yapar mısınız?

— Yapabilir miyim?

— Pekâlâ yaparsın. Dört sınıf müşteri vardır: Kendini bilenler, kendini bilmeyenler, kendini bildikleri halde müessesemizi bilmeyenler ve hem kendini, hem de müessesemizi bilmeyenler... Bunların birincisi, öfkesini hemen dışa vurmaya yatkındır. İkincisi, öfkesi burnunda olanlardır. Başlarına gelecekleri düşünmez bunlar. Üçüncüsü, kendileri için açılmış bir huzur salonunun olduğunu bilmeyenlerdir. Bunlarla sen ilgileneceksin, tamam mı?

— Hangi sınıftan olduğunu nasıl anlayacağım?

Sağolsun, işini gücünü bırakıp u-

Son zamlar en çok memur ve işçileri etkiledi. — Gazeteler —

zun uzun anlattı. Ağzından girip burnundan çıkarak karşıdakini önce dertli yapacaktım, sonra propaganda yaparak huzur salonuna sokacaktım.

Boğaza kadar dertle dolu olduğumdan, başarısızlık söz konusu olamazdı. Müesseseden aldığım ilk avans cebimde, günlük gazetelerden biri elimde, geldim sabahki durağa. Otobüsün geliş yönüne doğru bakıp duran orta halli, orta yaşlı bir yolcuya gösterircesine açtım gazeteyi. Okuyorum sözde. Adam orali değil. Hangi sınıftan olduğunu öğrensem kolay ama, nasıl öğrenirsin? Saate bakar gibi yapıp:

— Otobüs de gecikti, dedim.

Cevap vermedi. Sadece suratıma baktı. Bakmasından yararlanıp, akaryakıtı yapılması düşünülen zam haberini işaret ettim:

— Yine olan bizim gibi gariplere olacak!

Lütfen sordu:

— Neden?

— E, benzine zam gelince, bilet fiyatlarına zam gelecek, biletlere gelen zam, dolmuş ücretlerini etkileyecek, dolmuş ücretlerinin yükselmesi, gıda maddelerini etkileyecek...

— Bana ne birader, diye kestirip attı.

Adama bakın yahu... Yediden yet-

miş herkesi kara kara düşündüren haber karşısında kılını kıpırdatmıyor!

Canımın sıkıldığını belli etmeden başka konuya atladım:

— Boykotlara ne dersiniz?

— Ne diyeyim?

Söyle yahu... Allah rızası için bir şeyler söyle be! Adamı dertlendirmek için bir kurnazlık geldi aklıma. Sordum:

— Evli misiniz?

«Evet» anlamında başını salladı.

— Çocuk var mı?

Güldü:

— Dört tane...

— Oh, Allah bağışlasın... Ev?...

— Kira.

— İş güç?...

— Boştayım.

Öyle rahat bir «Boştayım» deyişi var ki, sanki fabrikalarından bahsediyor. Kendim de aynı durumda olduğum için gözlerim dolu dolu oldu. İşsiz bir babanın ıstırabını bu vatandaşla benden başkası bilemezdi.

— Eşiniz?...

— Bu sabah evi terketti!

Boşalan gözyaşlarımı silmeye çalışırken ağzımdan:

— Bu hayat mı ulan! diye bir söz çıkmasıyla, duraktaki adamın ağzını kapatıp sürüklemesi bir oldu!

Debelenirken, sürüklenirken kendimden geçmişim!

Luna parklardaki eğlence pavyonlarını andıran bir odada açtım gözlerimi. Karşı duvardaki çerçevede «Aklına geleni söyle, istediğini kır, dök, at; kimseden korkmana sakın, rahatına bak!» yazısını okuyunca, hele hele bizim arkadaşla, beni getiren adamın suratlarını küçük pencerenin ardından görünce nerede olduğumu anladım.

Şimdi müesseseyle aramda alacak verecek yok gibi bir şey. Sinirim yatınca işe çıkıyorum, olaylar karşısında istifini bozmadan yaşayanları gördükçe, huzur odasına kapanıp huzuru arıyorum. İçerde yalnız değilim tabii. Neler geliyor, neler gidiyor... Kimi, karşısına aldığı heykelle kavgaya ediyor, kimi nutuk çekiyor, kimi küfür ediyor. Hele patronundan bağıra çağıra zam isteyen bir dökümcü var ki, param olsa çenesinden kurtulmak için maaşına zamını ben yapacağım vallahi!

Oh be! Memlekette yapacak iş mi yok yâni? Yeter ki canın çalışmak istesin. Biraz daha dişimizi sıktık mı ya memleketi gerçek huzura kavuşturacağız, ya da başta bendeniz olmak üzere hepimiz Bakırköy'ü boylayacağız!

Vedat SAYGEL

Hollanda da Türk işçisi istiyor. — Gazeteler —

Yazısız

SABAHIN erken saatlerinde kapının zili çalmıştı. Evdekiler açıp baktılar:

— Seni, dediler, zayıf, pejmürde kılıklı bir genç görmek istiyor.

— Çağırın içeriye... Bakalım ne derdi var oğlancağızın.

Bizim, üniversitede okumaktan ziyade boykotla meşgul oğlan:

— Baba, dedi, sabah sabah kafa ütöleyecektir. Ya Diyarbakır'ın üstüaçıklar köyünde yapılacak cami için başı rica edecek... Ya da komünizmle mücadele derneklerinden birinin çıkardığı dergilere abone parası isteyecektir...

— Hele gelsin içeriye. Meramı nedir, öğreniriz...

Misafirimiz 25 yaşlarında, uzun boylu, efendi görümlü bir delikanlıydı. Favorileri, giyimi ile bizimkilerden en az iki asır gerideydi:

— İşe girmek için, dedi, tavsiye kartı rica etmeye geldim. Beni arkadaşınız Mustafa Gezer yolladı. O'nun sözü geçer, daire amirlerinin çoğu ile tavla, kapıkçaçı oynadığını kirmazlar, dedi.

— Tahsilin ne kadar yavrum?

— Üniversite edebiyat bölümünden diplomalıyım...

— Askerliğini yaptın mı?

— Yeni geldim...

— Sabıkan falan yoktur inşallah...

— Daha karakolun hangi tarafta olduğunu bilmem...

— Bak delikanlı, dedim, eğer dediklerin doğru ise, ki yalan söyleyebileceğine ihtimal vermem, iş bulamamanı imkânsız!... Nerelere başvurdu şimdiye dek?

— Kapsında tabelâ asılı bütün dairelerde, iş yerlerinde dilekçelerim dosyaları süslüyor. Kahvede pikniklerken yanıma bir bey geldi, oturdu. Derdimi ona açtım:

— Oğlum, dedi, şimdi torpilin, tavsiyen, havada uçan Apollo'nun bulunmazsa iş bulmaktan geçtim, öl-sen cenazeni yıkayan bile çıkmaz. Sonra sizin evi tarif etti. İyi adamdır, nüfuzu da vardır, sözü her yerde geçer, sabahleyin evden çıkmadan bastır... Benden de selâm götür, dedi.

Bizim boykotçu oğlan zevkten dört köşeydi:

— Nasıl, babacığım düzen değişmeli... demekte haksız mıyız? Belirli bir sınıfın dışındakiler için çalışmak hürriyeti bile yok!...

— Sen sus şimdi, dedim, bir genç üniversiteyi bitirsin, askerliğini etsin, dilekçesini de yazsın, iş bulmasın... İnancım böyle şeylere. Haydi delikanlı düşünme. Beraber gidip iş arayacağız.

Bizimki hâlâ alaylı alaylı ötüyor-du:

— Anne.. babam en azından bir haftada eve gelemez. Biraz yolluk hazırlayıp sefertasına koysan fena olmaz. Dairelerde iş takibine gidiyor zavallı...

Önce Belediyeye bağlı bir işletmenin kapısından içeriye girmiştik:

— Müdür beyi göreceğiz!...

— Zabahtan getti... İşletmenin spor takımına antırbabam yaptırıyor...

— Muavini yok mu?

— Şufer mavini mi bu, aradığın zaman hemen garşına çıkacak. İşletmenin bandusunu talim ettiriyor...

— Başka yetkili kimse yok mu burada?

— Beni beğenmedin mi ola? Oda-cıbaşı Hidir, aha buranın sahibi odur!...

— Yürü Ömer, dedim, burada iş yok!... Fabrikaya gidelim. Devlet teşekkülüdür, maaşları da dolgundur. Müdüri ile her akşam birer Sipâhi'sine tavla oynarız.

Fabrikadan içeriye girdik. Volanlar dönmüyor, motorlar çalışmıyor-du:

— Galiba grev yaptı işçiler, dedim, amma da kötü ahştılar ha?

Müdür bizi güler yüzle karşılamıştı:

— Oh, hele şükür, kahvemi içmeye geldin, dedi.

Burhan ESEN

— Böyle üzüntülü gününüzde boğazımdan geçer mi bilmem!...

— Hayrola Apti bey, ne oldu?

— Fabrikamız grevde galiba... Efendim bu işi milletine fazla yüz vermeye gelmez. Cahil insanlar. Siz onların kusuruna bakmayın Hasan bey. Kışkırtılıyorlar, zavallıları maşa olarak kullanıyorlar. Hükümet de bunu bildiği için, her dediklerine peki deyip kesesinin ağzını açmıyor. Sonra efendim fazla ücret alacaklar da ne olacak? Gidip mahalle kahvesinde kumara basacaklar saat fazla-larım...

— Bir şey anlayamadım, kusura bakmayın... Nerede grev var?

— Sizin fabrika grevde değil mi? Çalışan kimse yok. Makineler de stop etmiş... Yoksa revizyon falan mı var?

Müdür güldü:

— Ne grev, ne de revizyon... Miting var, Abdi bey... Bakan konuşacak. Eh, karşı tarafa kalabalık görünmek için işçilerimizin gündeliklerini ceplerine koyduk:

— Yürüyün, dedik, meydana. Sol-cusu, orta yolcusunu ürkütmek gerek. Yanınıza tornavida, balyoz, çekiç, demir sopa ne bulursanız alın fabrikada. Değil mi efendim, belli mi olur? Bakarsın içimizdeki bozguncular fırsat elimize geçti diye kokteyli bizim gibi içecek yerde baştarafına bir «moloto» oturtur, işçinin üzerine fırlatıverirler.

Kahveleri içerken ziyaretimizin esbabını açtım:

— Şuncağza iş arıyoruz. İyi çocuğa benziyor. Bir arkadaşım göndermiş. Yüksek tahsili var. Askerliğini de yapmış. Çıkar oğlum cebinden

diplomayı, terhis tezkereni. Ağabe-yin görsün!...

Müdür belgelere bakmadı bile:

— Sağış oynayabilir misin, oğ-lum?... dedi.

Delikanlı:

— Biz gecekonduyuz, diye cevap verdi, babam inşaatlarda çalışır. A-yakkabım eskir, pantolonum yırtılır diye topa ayacıma vurdutmadı. Güzel şiir yazarım...

— Şiir bahsini burada söyledin, başka yerde açma. Yazı ile uğraşan-lar hoş karşılanmıyor. Daha önce ben ikinci müdürüm fabrikada. Birinci müdürün ayağını kaydırmak için ne yaptysam olmadı. Partide yazıldım. Mitinglerde öğrenci döv-düm, kafasını patlattım... Tınan yok. Nihayet birgün baktım bizim müdür o biçim gazetelerden birinde spor eleştirmesi yapıyor. Şimdi ha-pı yuttun ulan... dedim. Kestim ya-zıları. Gerekli yerlere postaladım. Bugün spor yazısı yazan, yarın baş-ka naneler de karıştırır gazetelerde diye herifi kalktılar, Sivas'ta başka bir fabrikaya ustabaşı olarak tâyin ettiler, burası da bize kaldı... Şiir yazacağım diye kafa patlatacağına, a-yakkabının tabanını patlatsaydın, sağış oynayabilseydin seni makine dairesi şefliğine alırdım. Takımımı-zın sağış kadrosu boştu. Ayda ikibi-ni kıvırır, haftada beş gün antren-man yapar, pazar günleri de maçla-ra giderdin...

Talihsiz gencin elinden tuttum:

— Yürü oğlum... dedim. Başka ka-pıyal...

Bildiğim dini bir müessese vardı. Yöneticileri topa benzemesin diye

dünyaya bile yuvarlak demiyorlar, tepsi gibi düz olduğunu iddia ediyor-lardı. Müdüri okul arkadaşımıdı.

Karşısında arz-ı endam eyledik. Başımıza gelenleri anlattım:

— Tövbe estagfurullah...

— Top'un ne işi var, devlet mües-seselerinde?...

— Milletın parasından avuç dolu-sunu harcadıkları top, meşin değil, kelledir. Müslüman kafasıdır tekme-ledikleri...

Diye diye dinledi. Sonra:

— Bizde ayda 350 liralık bir kâtip-lık kadrosu boş. Boş amma...

Açlıktan dizleri titreyen genç:

— Kabul, dedi, ekmeke parasını çı-karalım da.. ötesi lâzım değil!...

— Boş olmasına boş.. amma velâ-kin sen boru çalmasını bilir misin? Bizimki:

— Pederden göz açamadık ki... dedi, ortaokulda iken beni boru ta-kımına ayırmışlardı. Borazanla eve gelince babamdan güzelce bir dayak yedim:

— Ulan teres, dedi, soyumuzda so-pumuzda çingene de yok bizim amma, sen nasıl oluyor da kıpti sa-natına özeniyorsun!...

Ertesi gün borazanı okula teslim ettik.

Borazanın dini müessesede ne işe yaradığını anlayamamıştım. Sor-dum. Müdür:

— Mehter takımımızda bir kişi eksik, dedi. Eğer boru, ya da davul çalmasını bileydi mesele tamamdı. Kâtip faslından maaşını öder, bay-ramlarda burnunun altına kocaman bir bıyık takar, başına kavuğu otu-rur: «Yürü aslanım, derdik, Ulubatlı Hasan gibi kalenin burcuna tırman. Küffarı yerlere ser! Gazan mübarek ola!»

Oğlanın koluna yapıştım:

— Yürüüüü, dedim, burada da iş yok!... Devlet daire ve müesseselerinde futbolcu, borazan, davul zurnacılar, cazacılar bütün kadroları doldurmuşlar. Tanıdığım bir ün ka-raborsacısı, pardon tüccarı var. Ya-nında beş on kişi çalışıyor. Belki vergi kaçırarak için kâtipte ihtiyacı vardır, oraya gidelim.

Tüccar Veli Külyutmaz'a macera-mızı anlattım. Son ümit sende de-dim...

— Hükümetin işi ile fakirin bil-mem nesine akıl ermez, dedi. Def-ter tutmak için bir kâtip lâzım. Lâ-kin, bilmem tatmin eder mi, efendi oğlumuzu...

Bizim zavallı, kapıların yüzüne ka-pandığı gördükçe morali büsbütün bozulmuş, büzüle büzüle küçülmüş-tü âdeta. Sivrisinek gibi vızıldayan sesiyle:

— Karın tokluğuna günde on saat çalışırım, dedi. Yeter ki iş bulayım...

Veli Külyutmaz arkasındaki kocaman kasaya başını dayamıştı:

— Sana helâlından bi 150 kâğıt veririm ayda...

— Peki amca, kabul...

— Yalnız...

İçimden, «Eyyvah dedim, burada futbol, borazan varsa yandık...»

— Yalnız... Judo bilir misin?

Oğlan pot kırmasın diye ben atıl-dım:

— Bu öyle haylaz kişilerden de-ğil... Muhafazakâr babanın evlâdı. Ne bilsin judoyu?... Hasmina yum-ruk vurmasını bile bilmez...

Tüccar yüzünü buruşturdu:

— Judo bilseydi şimdi işe başla-yabilirdi. Efendim birkaç kuruşumu-zun mevcudiyetini bilen bazı küs-tahlar yolunu kesiyorlar. Haraç is-tiyorlar. Ben alacağım işçiye hem kâtiplik, hem de kendime muhafız-lık yaptıracaktım. Eh, ayda yüzelli papel sayacağız avucuna. Kolay de-ğil!...

Kan tepeme çıkmıştı. Okkalı bir yumruk savurdum suratına:

— Al ulan... dedim. yumruk atma-sını da bilirim, judo ile pestilini çı-karmasını da... Kaç para aylık vere-ceksin bana?...

Burhan ESEN

Uzay çağında âşıklar!

FİGEN, gerinerek doğruldu yatağında. İncecik geceliğinin içinde dipdiri vücudu, selofan kâğıdına sarılmış lezzetli bir meyveyi andırıyordu.

Dün neler yaptığını, gününü nasıl geçirdiğini düşündü. Her günkü gibi sabahleyin, gazetesinin yıldız falına bakmış, programını ona göre yürütmüştü. Fakat her gün çok şeyler vaadededen bu fallar, henüz birşey vermemişti ona.

Dünkü falında; «Bugün O'nun sizi ne kadar sevdiğini anlayacak, tereddütlerinizin yersiz olduğunu göreceksiniz» diyordu. Falın «O» dediği kimdi acaba?

Önce Turgut'la buluştu. Sonra Rifkî'nin arabasıyla gezdiler. Tunç'la birlikte, Aylâ'lara, saat beş çayına; daha sonra Yavuz'la tiyatroya gittiler. Bu arada, üç kişiyle de telefon konuşması yaptı. Fakat falın «O» dediği kimsenin hangisi olduğunu bir türlü kestiremedi.

Büyük zenginlerden olan babası kendi âlemindeydi.. annesi de kendi âleminde... Rahatsız edilmek istemeyen bu ikisi de biricik kızlarını kendi âlemine bırakmışlardı. Bu bakımdan oldukça özgürdü Figen. Aynı çatı altında yaşadıkları halde, pek seyrek görüşürlerdi.

Yaşadığı hayatı pek monoton bulan Figen, uzunca bir süredir, yürekten inandığı yıldız fallarına umut bağlamış, onlardan, yaşantısını renklendirecek sürprizler bekliyordu.

O sabahın gazeteleri komodinin üstündeydi. Uzandı, parmaklarıyla aralayarak içlerinden «İkinci» gazetesini ayırdı, çekti. Başlayalı beri hep bu gazetenin falını izlerdi.

Çevirdi sayfayı. «Bugünkü Falınız» kısmında, «Akrep Burcu» nu buldu. Okur okumaz da, yüzü yepyeni bir umutla aydınlandı. «Bugün size arkadaşlık teklif edecek kimseyi reddetmeyin, onu kaybedebilirsiniz» diyordu falında. Akıldan «İnşallah kaybedilmemeye değer» diye geçirdi.

Her sabahki gibi kuvaforünün bulunduğu sokakta parketti arabasını. Bir saat sonra, kuvafor salonundan aşağıya, merdivenlerden inerken, kendisine arkadaşlık teklif edecek genci düşünüyordu. Nasıl biri olacaktı acaba?...

Yola inince baktı; arabasının yanında biri dikiliyordu. Arabaya yaklaştığında gözüne geldi. Sade giyimli, zeki bakışlı, sırmı gibi bir gençti bu. Tanırmış gibi güvenli ve dostça bakıyordu kendisine. Figen; «Bir yerde tanıştık da unuttum mu acaba?» diye işkillendi bir an. Sonra önemsemeyerek arabasının kapısına uzandı. Fakat genç adam ondan önce davranmış, kapının kolu nu yakalamıştı:

— Açayım hanımefendi.

Figen, açılan kapıdan girip, direksiyona geçti. Soğuk soğuk:

— Teşekkür ederim beyefendi, dedi.

— Estağfurullah... Şey... Ne yazık değil mi?...

— Neye yazık?

— Araba benim olsaydı, siz de benim yerimde olsaydınız, sizi arabama davet ederdim. Ne güzel bir gezinti yapardık birlikte. Fakat ne yazık ki...

— Sizi tanısaydım yine olurdu. Tanımadığım için.. kusura bakmazsınız eîbet. Centilmenliğiniz için teşekkürler.

Kontağı çevirirken öbürü atıldı:

— Affedersiniz, tanışma fırsatı da veremez misiniz acaba?

Figen o sabahki yıldız falını hatırlayarak durakladı. Bu adam basbayağı arkadaşlık teklif ediyordu kendisine işte. Böyleleri her gün çıkardı ama bu seferki başkaydı. Yıldız falıyla ilgili olduğu için önemliydi bu adam.

— Ne olur. diye dayattı öbürü. Şurada iyi bir pastane de biliyorum. Figen, hiç tereddüt etmeden kontağı kapadı ve indi.

Pastaneye gittiler.

Genç adam, hiç de sıkıcı değildi. Birbirlerini tartabilmek için en uy-

gun alan sayılabilecek fikir ve sanat konularına girdiler. Öylesine anlaşılabilir ki, genç kız sonunda gönül rahatlığıyla:

— Şimdi arabamla gezebiliriz, dedi.

Arabada pek az konuştular. İkisi de birbirini düşünüyor, hayaller kuruyorlardı.

Ayrılrırken Figen:

— Bakın bu kadar konuştuk, hâlâ adınızı söylemediniz, dedi.

— Gereksiz diye söylemedim. Sizin için gerekiyse soracağınız elbet. O zaman ben de, tekrar ne zaman görüşebileceğimizi sorabilecektim. Evet... Adım Yalçın... Yarın yine görüşebilir miyiz acaba?

— Evet Yalçın bey...

— Teşekkür ederim. Aynı yerde bekleyeceğim sizi.

Figen düşünüyordu... Biraz hayâl kırıklığına uğratmıştı Yalçın onu. Hiç kompliman yapmamış; kaşın şöyle, gözün böyle dememişti başkaları gibi. Oysa, güzelliği dillere destandı. Flörtleri neler demezlerdi ona...

Fakat ertesi sabah falını okuyunca ferahladı. «Sizde, aradığı bütün meziyetleri buluyor. Bugün onu daha iyi tanıyacaksınız» diyordu akrep burcu.

O gün aynı yerde buluştular ve aynı pastaneye gittiler. Sonra da arabayla şehir dışına çıktılar... Ve gerçekten, çok daha iyi tanıştılar! Tam aradığı gibiydi Yalçın. Her zaman efendi, her zaman saygılı... Kendisine Yalçın'ı kazandıran yıldız falına şükürler ediyordu.

Yine aynı yerde buluşmak üzere sözleşip ayrılrırken, sevgilisinin ne iş yaptığını sormak geldi aklına. Bu soru üzerine suratı asılır gibi oldu Yalçın'ın:

— Hakkısın, dedi. Karar verebilmek için kazancım hakkında bilgi edinmen gerek. Öyle ya...

— Söyleme! diye haykırdı Figen. Benim için hiçbir önemi yok bunun.

Memura zam yok'..

— I —

KAVUŞAMAYANLAR :

Leylâ ile Mecnun
Ferhat ile Şirin
Kerem ile Aslı
Memur ile zam.

— II —

HER YERDE ZAM VAR

Kazana koymuşlar memuru
Memur ki;
Kazana sığmaz kamburu
Sarmış çevresini yamyamlar:
Ev sahibi
Bakkal
Kasap
Alunet, Mehmet, Hasan,
Hüseyin...

Bir yanda kör, bir yanda kel
Bir yanda Tekel...
Yamyamlar ki;
Bir elde kalem, bir elde kazık
Kalemler kazık gibi, kazıklar
kalem gibi.

Çalar durur

Tamtamlar:

«Zam zam da zam zam...»

Zam zam da zani zam...»

— III —

BÜTÇENİN YIRTIĞI

Yırtığı büyük, bütçenin
Kapamak için
Kaynak arıyor
Aramaya ne hacet, Sultanım
Al eline bir makas
Binlerce memur, emrinde
Her birinin
Pantolonundan el kadar
Gömleğinden el kadar
Donundan el kadar...
Yırtığı büyük, bütçenin
Kaynak arıyor...
Yama yamayabildiğin kadar
Aramaya ne hacet?

Yaşar Hâdi ÖNDER

Lâf olsun diye sordum işte. N'olur söyleme.

— Gücendiğim falan yok, şaka ettim. Evim ve kirada bir katım var. Ressamlık yapıyorum...

Figen, sevgilisinden oldukça üzüntütlü ayrıldı bu kez.

Hele sonraki gün, yıldız falını açıp da, akrep burcunun kendisini azarladığını görünce, büsbütün üzüldü. Falında; «Maddi durumunu araştırmanız sevdiğinizizi üzüyor. Onun kişi olarak değeri yanında maddi durumun ne önemi var ki?» diyordu... Bir daha bu konuyu açmaya-çığna dair kendi kendine yeminler etti.

Ondan sonraki günler buluşmaya devam ettiler. Birbirlerini görmekten duramaz olmuşlardı artık. Figen, akrep burcunun gösterdiği yoldan azımla yürüyordu!

Bir gün geldi, akrep burcu Figen'in yatağında hoplamasına sebep oldu: «Bugün size evlenme teklif edecek. Kabul ederseniz en isabetli hareketi yapmış olursunuz.»

Hiç kabul etmez miydi!... Şimdiye kadar her dediği gerçekleşen falı, onu bu mutlu sonuca götürüyordu demek!

O gün, büyük bir sevinçle kabul etti Yalçın'ın teklifini.

Evlendiklerinin sabahı, öğleye doğru uyandı Figen. Yalçın ondan önce kalkmış, masada çalışıyordu.

— Ne yapıyorsun? diye sordu.

— Hiç, dedi Yalçın. Gazeteye yetiştirmesi gerek de...

— Nedir o?

— İkinci Gazetesinin yarınki yıldız falı.

Figen yataktan fırlayıp koştu. Yalçın'ın omuzu üzerinden, önündeki kâğıda baktı. Gözleri akrep burcunu aradı ve buldu: «O şimdi dünyanın en mutlu insanı. Sizi mutlu etmek için de canını vermeye hazır.»

Kenan AKINCI

— Oooh, herkesi sevindirdim, ne mutlu bana!..

—Yüz metreden büyük konutlar lüks sayılıyor.—

HALK TİPİ KONUT !..

— Türkiye dünyanın 67. ülkesi —

—Napalim kardeşim, il sayımızca geri kaldık... Ya köy sayısınınca olsaydı!..

—CH.P. Parti Meclisinden dört üye istifâ etti.—

ZAFER VEYA HIÇ !..

1970'DE NELER OLACAK?

- * 1970 yılının ilk toplu cinayeti Apo lo ve Soyuz roketlerinin uza-ya fırlatılmalarıyla işlenecek, çünkü Amerikalılarla Rusların uzay uğrunda sarfettikleri milyarlarla yine milyonlarca insan ezilerek yok olup gidecek; aslında uzayın fethinin isimsiz kahramanları olan bu milyonlarca kurbanı, insanlık unutarak birkaç astronotu büyük kahramanlar olarak bağrına basacak.
- * Halkımızın elinde avucunda hiçbir şey kalmadığı halde yıl boyunca gazetelerimiz halkı, Elizabeth Taylor'un elindeki milyonluk yüzüklerle meşgul edecek.
- * Yıl boyu, refahın «R» si aranmaya devam edilecek.
- * Ekmeklerimizin içinde yeni yeni maddeler keşfedilecek.
- * İşçilerimizi 20 küsur ülkeye dağıtmış bulunan yetkililerimiz, dağıtacak yeni yerler bulabilme amacıyla Birleşmiş Milletlerin Kalem Odasında yeni ülkelerin doğuşunu bekleyecekler.
- * Aynı günde evinde su ve elektrik havagazım bir arada bulmaya muvaffak olacak yurttaşımız «Yılın En Mutlu Adamı» ilân edilecek.
- * Personel Kanunu çıkmamaya, zavallı memurların canı çıkmaya devam edecek.
- * Gazetelerimiz «Yılın ilk cinayeti» diye haber verirlerken Anadolu'da doktorsuzluk, bakımsızlık ve ilaçsızlıktan yılın ilk cinayeti çoktan işlenmiş olacak ve böylece basınıımız asıl cinayet haberlerini atmış olacaklar.
- * 1970 yılında yine evlerimizde ikramiye vesaire kuponlarından dağıtacak teşekkül edecek ve bu dağıtılar toplumumuz için doğura doğura birer fareden başka bir şey doğurmamaya devam edecekler.
- * Başbakanımız ve Kabine arkadaşları, hepimizin de bildiği gibi, yılın en önemli, siyasi ve tarihe geçecek nitelikteki konuşmalarını yapacaklar.
- * İstanbul, dünyanın en karanlık şehri ilân edilirken ve diğer şehirlerimiz de «karanlıktan daha karanlık» olmaya devam ederken toplum hayatımız «Beyazın da beyazı var» gibi sloganlarla dolu, bol reklamlı az parlak bir hayata devam edecek.
- * Gazoz kapakları yine yılın en değerli metaı olmakta devam edecek ve halk gazoz kapağı yere düşerken havada kapma antrenmanlarına başlayacak.
- * Düzensizliğimizi yansıtan trafikte, gidişimizi görenler bizim ilerleyişimizi kaplumbağalarla sümküklü böceklerle benzetecekler, bu arada, nerede ve ne durumda olduğumuzu bilmeyen bazı kimseler yılbaşı gecesini şampanya ve viski yağmuru içinde geçirecekler.
- * Ve, tesadüfî ya da kasti kurşun yağmuru arasından kurtulabilecekler «Şükür yaşadığımıza» diye 1971 yılına doğru yol alacaklar.

Reşit AŞÇIOĞLU

YUSUF ZİYA ORTAÇ ARMAĞANI 1969 - 1970 YARIŞMASI MİZAHTA YENİLİK

YENİLİK DENİLİNCE: Örneğin 1948'lere kadar hikâyeciliğimiz ve fıkracılığımız mahalle dedikodularının, mahkeme salonlarının, çapkınlık olaylarının pek dışına çıkamamıştı. Fakat sonraları halkın gerçek yaşantısı yazı konusu oldu, bundan «Sosyal mizah» doğdu. Particilik konu edindi, «Politik mizah» elde edildi. Hikâyede, fıkrada, hiciv ve taşlamada denenmedik şey kalmadı. Ama mizah, insanları güldürme ve düşündürme olanağı, bu saydıklarımızdan ibaret değildir elbet.

İşte, bu akla gelmeyi arayıp hazırlayarak, mizaha yenilikler getirecek yeni yeni zekâları ortaya çıkarmak, mizahımıza yeni yeni tebessümler katmak için yarışma konusunun «Mizahta Yenilik» olmasına karar verdik.

Mizah sözlüğü yapıldı mı? Bir ara başlandı ama devam edilmedi. «A» dan «Z» ye kadar eksiksiz bir sözlük pekâlâ yapılabilir. Kadınları yakından ilgilendiren konular ele alındı mı? Hayır. Mizah röportajları yapıldı mı? Çok denendi ama, şimdiye dek yapılanlara hiç benzemeyen röportaj tarzı da bulunabilir.

Başka?... İşte bu «Başka» yı, yarışmacılardan bekliyoruz. Düşünün, mizahta yenilikler bulun, buluşunuzu tamamlanmış eser haline sokun ve yarışmamıza katın.

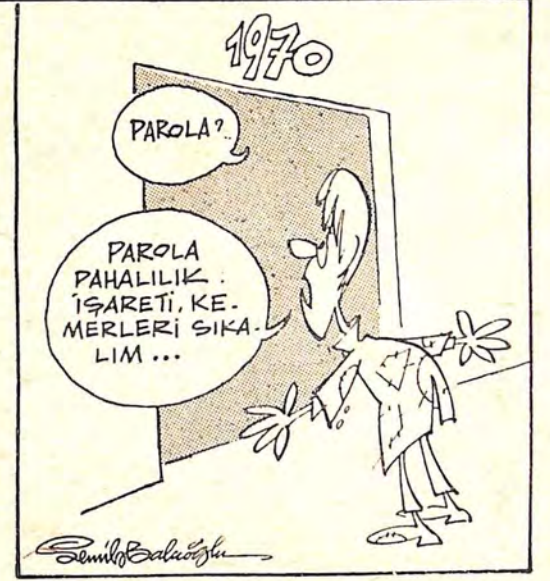
**ÖDÜL: BİRİNCİYE 2.500
«İKİBİNBEŞYÜZ» LİRA**

YARIŞMANIN KURALLARI

- 1 — Yazıların daktiloyla kâğıdın bir yüzüne yazılması...
- 2 — Yarışmaya katılan eserlerin «Mizahta Yenilik» niteliğini taşıması...
- 3 — Yarışma zarfının üstüne «Yusuf Ziya Ortaç Armağanı» ibaresinin konması...
- 4 — Yarışmaya katılan eserlerin üçer kopya olması...
- 5 — Daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış bulunması...
- 6 — Yarışmacı bir eserle katılabileceği gibi, birden çok eserle de yarışmaya girebilir.
- 7 — Usta, amatör ayırmaksızın herkese açık olan bu yarışmada, isteyen taltım ad kullanabilir.
- 8 — Takma ad kullananların, gerçek isim ve adreslerini bir başka zarfa koyarak, yarışma dosyasına katmaları gerekmektedir. Sadece birinci gelenin gerçek hüviyetini belirten zarf açılacak, adlı ve adresi öğrenilecektir. Diğerleri gizliliklerini koruyacaklardır.
- 9 — 2500 liralık ödül, birinci gelen esere verilecektir.
- 10 — 3 Aralık 1969'da başlayan yarışma 26 Ocak 1970'de bitecek, bu tarihten sonra postalanan eserler yarışmaya giremeyecektir. Jüri 27 Ocak 1970'den itibaren çalışmalarına başlayacak, armağan kazanan eser, 11 Mart 1970 den sonra ilk çıkacak Akbaba'da yayınlanacaktır.

ADRES: Akbaba Dergisi, Di-vanyolu, Klodfarer Cad. No. 8-10
İSTANBUL

Yeni Yıla nasıl girecekler?

Sosyete de yılbaşı..

Daha geçen seneden yapıldı rezervasyon;
Klüb ve diskolara birer birer telefon;
Yılbaşı eğlenelim, hayat zaten atmasyon...

Bitiyor eski sene;
Madam, Monşer Bon Ane!

Yılbaşı kumarımız olmamalı monoton;
Restimiz yüzbin lira, bankoda döner milyon;
Geçen yılki zararı çıkaralım bu sezon...

Mister bu oyuna gir;
May leydi Happy New Year!

Sağlarda konfetiler; tavanlar fener, balon,
Şampanya, viski, dans, caz, dolce vita ve bonbon;
Onsekizlik mankenle sekseninde bir pinpon...

Bu yaş değil mesele;
Sinyor Bone Natale!

Striptiz başladı, erkekler oldu beton;
Seyrediyor kadınlar hasetle, tonton, tonton (!)
Sıyrıldı birdenbire sütyenle el kadar don...

Göğüsler birer füze;
Die besten Neu Jahren Grüsse!

Işıklar söner sönmez başlar hemen plonjon;
Eski yıl 24'de dudaklarda bulur son;
Işıklar yanar yanmaz masalara koş garson!

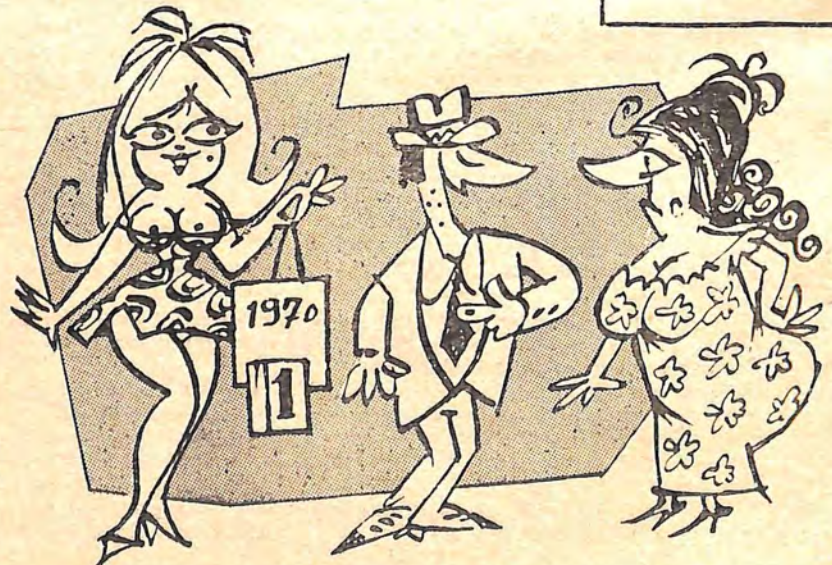
Kadehlerimiz dolsun;
Yeni yıl kutlu olsun!

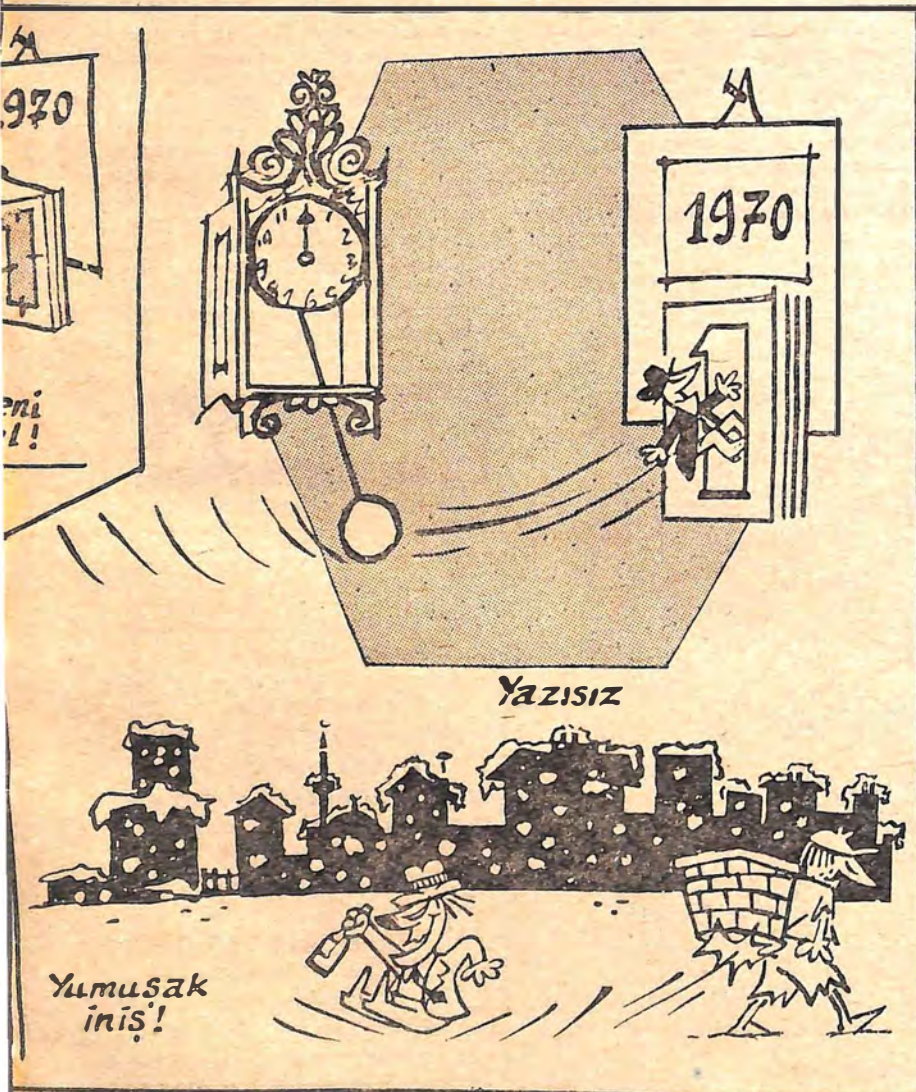
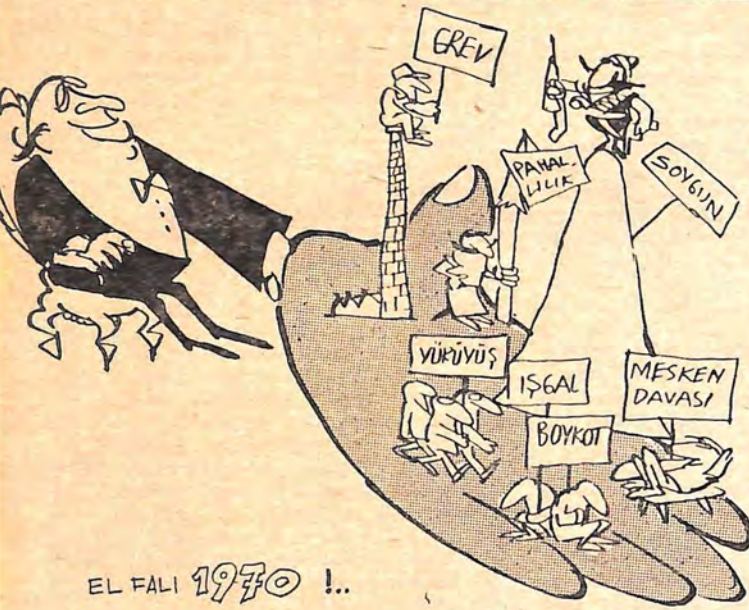
Mukadder ÖZAKMAN

NİCE VİLLARA

Zeki

- Saattisini bulamadım
Karıcığım...
Ben de kızlı takvim
aldım!..

Gecekondu da yılbaşı..

Giden yıl ne bıraktı elimize geriye?
Bakkal, kasap, manavda bir hayli veresiye...
Ucuzluğun ruhuna okuyalım mersiye!

Pahalılık kahrolsun;
Yılınız kutlu olsun!

Yıllar hep gelir geçer, artmaz bizim yevmiye;
Bu yıl da Köroğluna alamadım hediye;
Çocuklar hindi ister yeni yıl geldi diye...

Hindiniz şöyle dursun;
Yılınız kutlu olsun!

Dokuz can düşer evde onbeş metrekareye;
Noel ağacımızı (!) koysak bilmem nereye;
Noel Baba gelirse girer mi içeriye?..

Adresi nerden bulsun;
Yılınız kutlu olsun!

Yağmur yağmaya görsün ev dönüyor dereye;
Su değil, kanım damlar leğene, tencereye;
Soğukta gazeteler gereriz pencereye...

Gayri, Tanrı korusun;
Yılınız kutlu olsun!

Yılbaşında rakının bak yediği naneye;
Bir kilocuk kestane alabildim haneye;
Yılbaşı böyle geçti, Allah kerim seneye...

Kır at yine sağolsun;
Yılınız kutlu olsun!

Mukadder ÖZAKMAN

A NAM akıllı kadındı. Biz 15 yaşına basmadan Hürriyet Mahallesine göçmemişti. Oysa ki babam: — Ulan avrat, ne var yâni göçsek Hürriyet Mahallesine, kurtulsak şu ev kirasından, derdi.

Babamın ev dediği şey, kocaman bir avlu, avluda bir nar ağacı, bir okaliptüs, bir de küçücük oda... Odamın üstü çinkolarla kaplı, yanları bozulmuş ambalaj sandıkları ve bir yığın çamur... Pederin pencere açma merakı yüzünden, her yıl bu mal sandıkları testereyle delinir, pencere bu yıl kuzeye bakıyorsa, gelecek yıl doğuya, doğuya bakıyorsa, bu yıl güneye bakardı... Felsefesi basitti babamın:

— Değişiklik gerek!...

Olsun babacığım, değişiklik olsun!...

Oysa ki, biz iki küçüğün dünyası, kuzeyde de aynıydı, güneyde de, doğuda da aynıydı, batıda da... Yalnız, ara sıra yatağımıza yattığımız zamanlar, tavandaki kocaman sinema kâğıdı dünyamızı değiştirdi. Babam, bu tavani tastamam örten sinema kâğıdını yırtmadan çıkmak için epeyce cambazlık etmiş, epeyce de haşlamıştı anamı:

— Ulan avrat, dibinden tutma, ortasından tut! Ulan avrat, ortasından tutma, dibinden tut... Kemal, keseri ver, Kemal çiviye ver, ulan kör, çivi ayağının dibinde!

Kâğıt çakılıp da bitince, onun sevinciyle tüm aile sırtüstü yere yattık. «Tarzan Ormanlar Kralı». Uzun saçlı bir adam, yarı çıplak bir kadm, yarı çıplak bir çocuk, bir de maymun... Ve ağaç ağaç ağaç... Ağaçların ardında, geceleri bizi korkutan titreten koskocaman kükreyen bir arslan... İlk günler çok fıldıldak anama:

— Anaa, biz korkuyoruz, babama söyle kovalasın şu aslanı şuradan! diye.

Anacığım, gel git sonunda inandırdı bizi onun bir kedi olduğuna. Öyle bir kedi ki bu, Tarzan'dan büyük bir kedi.

— Olur mu? dedim ben kardeşime.

— Olur, dedi. Niye olmasın, babamla Kanlızade Osman emmiye baksana, babam onun yanında kedi gibi galmıyor mu?

Ondan sonra mutlu kıldı bu kâğıt bizi. Uyumadan önce gözlerimizi bu kâğıda diker, ormanda Tarzan'la do-

laşır, yarı çıplak kadının acıma duygusuyla bize uzattığı elmayı yer, maymunla uzuneşek oynardık... Babamı da mutlu kılmıştı bu kâğıt... Nedense çok ısındı o kiş evimiz. Oysa ki, yaktığımız şey yine aynıydı. Çok orijinal, çok bilinmedik, bulunmadık bir yakıttı bizim yakıt. Ağustos ayında tek atlı bir araba, bizi kocaman bir fabrikanın kazan dairesine götürdü. Peder, arabacının yanına oturur, biz iki kardeş arka tarafa. Bu yaysız, bu insanın barsaklarını yerinden oynatan arabada bir tek şey hoşuma giderdi, babamın bıyıklarının sallanması... Sanki büyük değil, siyah yünden bir tutam yumakmış gibi tir tir titrerdi babamın bıyıkları... Araba durur durmaz, biz kovalarla yere atıldık. Babam, birileriyle konuşur, sonra bize:

— Hadi bakalım! derdi.

Birkaç ayak merdiven iner, siyah bir tozla karşılaşırdık. Zaten zayıf olan bacaklarımız titrerdi bu dolu kovayla üç beş basamak merdiveni çıkarken... Ama kiş, o çok sıcak bilinen Adana'nın kuru ayazı aklımıza gelince, bacaklarımızı daha çok oynatır, arabaya bir kova daha fazla kömür tozu atabilmek için çırpınırdık. Kendi kendimize, o çocuk dünyamıza bir de oyun yakıştırdık oracıkta.

— Seninki kaç helye (kova) oldu Ali?

— Otuz!

— Benimki kırkbir.

Pederin sesi duyulurdu:

— Ulan doldurun, başında ders çalıp adam olacaksınız!

Eh, madem adam olmamız bu kömür tozlarına bağlıydı, öyleyse gayret Kemal, gayret Ali... Galiba pazarlık arabanın doldurması olacaktı ki, araba dolmaya başlayınca peder

üzerine çıkar bir güzel çiğner, tekrar doldurmaya başlardık. Araba, bir saatte mi dolar, yarım saatte mi bilmiyorum, araba yükünü alınca, biz de epeyce yükümüzü almış olurduk. Zannedirim kapkara olmayan, bir tek alt tarafımız kalırdı. Bakıp bakıp gülerdik halimize...

— Oh oh, derdi babam, aynı sizi kömür çuvalından çıkardığımız gün gibi oldunuz!

Nedense, biz mahallenin fakir çocukları kömür çuvalından çıkmış, Yaşar, Nedim, Rifat'lar ise, onları leylek getirmişti. Belki de, biz kışın dünyaya geldiğimizden leylekler burada değillerdi. Kabahat anamın, azıcık dişini sıkıp da bizi Marttan sonra dünyaya getirseydi, leyleğe binmek mutluluğuna biz de erişirdik...

Artık araba olduğu için, geldiğimiz o uzun yolu yaya gitmek zorundaydık. O Ağustos sıcaklığında kaynar di yerler... Nereye bassan alev. Ama, bizim ayaklarımızın altı, daha yaşımıza girmeden toprakla haşır neşir olmaya başladığı için evvelallah başışıklığı vardı. Mademki peder, toprakla ayağımız arasına bir deri parçası koyamıyordu, öyleyse bu görev fakir dostu Tanrımdı. Allah Baba, yere iyi tutunalım diye hem ayağımızı büyüttüm, hem de ayağımızla toprak arasına kapkalın bir deri parçası koymuştum.

Mutluluktan o yürüyüş... Adam olmamız için gerekli olan kömür tozu arabası önde, biz iki kardeş onun ardında, geleceğinden, kışından, soğuktan emin yürü Allah yürü!... Hele yolda bir de çeşmeye rastlarsan, isterse musluğundan akan su değil kan olsun, ne kıymeti var, day ağzını iç kana kana. Ayaklarımız altı mı tutuştu, tut suya, tepen mi yandı eğil musluğa... Su, canlıya ha-

yat veren su, hele bir de bağırmı dayadın mı çeşmeye, bulunmaz mutluluk be!...

Böyle saltanata kim olur da karşı çıkmaz?... Eve varınca anam karışardı bizi:

— Vilii, arap olmuşlar, arap! derdi.

Peder yine bağırdı:

— Hadi bırakın da lagarlığı, kömür yığın!

Eh, toz bu, şayet bir yere iyice yığmazsan uçar giderdi. Uçup gittiği bir şey değil, sonra mahallenin yüksek pencerelerinden:

— Rezil ettiniz odamızı!

— Daha yeni yıkamıştık tül perdelerimizi!

— Bu icat da nereden çıktı? diye bağırdırlardı.

Bilmezlerdi ki bu icat en ucuz icat, hem de ne icat... Kömür tozunun ortasını iyice ağız, kova kova su taşırdık bu kez. Tulummaya basmak görevi, benimle kardeşime, taşımaya işi ise anama aitti. Anam taşır, babam kükrele kömür tozlarını kırardı. Harç yapardık, kömür harcı...

— Suu!

— Geldi herif!

— Dök, şu tarafa dök! Avrat, bas ayağını oraya, su akıp gidiyor. Ulan Ali yetiş, sen de şu tarafa bas!

Babamın heyecanına iki kardeş koşar, tozların altından çıkan suyun yolunu tıkamaya çalışırdık. Bu iş, hemen hemen yarım günümüzü alırdı. Bundan sonra icadın son safhası gelirdi. O safha da, seri halinde imalâta geçme safhasıydı. Her birimizin elinde birer sahan, bu sahanların içine kömür harcını dolurur, sonra elimizle üzerine bir iki vurur, ters kapatırdık yere. Sahan kalıplarını alan kömürleri peder, tam bir asker dizisi gibi dizirdi.

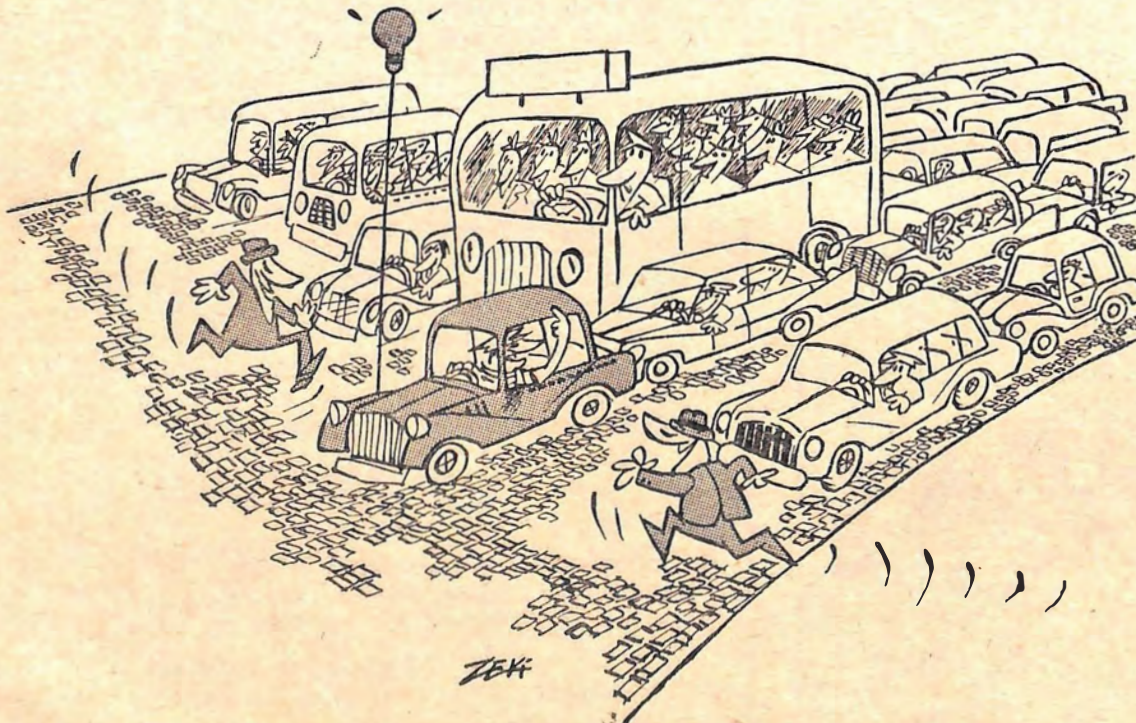
— Ulan bu sıra üçlü olacak ha!

— Ulan kim boşalttı onu öyle bok gibi yere?

Kim boşalttıysa, koşar hemen toplardı. Akşam, bu işler bittikten sonra, hemen yaz için kurulmuş —ki, onun da adı vardı bu fakir evinde, taht— bu tahtın merdivenlerinin dibine gelirdik. Anam, ısıttığı suyla bizi bir güzel sabunlar, serin serin yatalım diye birer kova da soğuk su dökerdi başımızdan aşağı... İki kardeş koşturur, cibinliğimizin içine girer, adam olacağımızın mutluluğunu tâ içimizden duyarak yattık...

Dört gün sonra da bu yere dizmiş olduğumuz kömür kalıplarını toplardık. Dört gün içinde o tozlar iyice kurur ve birbirlerine yapışırlandı. Sonra, onları teker teker içeriye taşıır, kocaman bir sandığın içine iti-

Bazı şoförler yol ortasında durup yolcu alıyor. — Gazeteler —

— Kızınayın şoför abiler... Kırmızı yandı, durmaya mecburum!..

Akbaba

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ :

Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:

Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:

Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

İDARE YERİ :

Divanyolu Klodfarer Caddesi,

No. 8-10, Daire: 3. İstanbul

Telefon : 22 18 11

Fiyatı : 100 kuruştur.

İLÂN FİATİ : Kapak içi, santimi 25 lira, iç sayfalar 40 liradır.

Bu gazete Basın ahlâk yasa-sına uymayı taahhüt etmiştir.

nayla istif ederdik. Gerçi peder bu işe karışmazdı ama, akşam eve gelince sormadan da edemezdi:

— Hey birini gırmadınız deş mi avrat?

Anam cevap verirdi:

— Yok herif, gırmadık, bi güzel yerleştirdik.

— Gırmışınızdır gırmışınızdır!...

Bizim gözümüzün içine bakardı:

— Gırmadık baba!

— Ulan, benim bildiğim çocuklar-sanız, gırdınız.

Anam atılırdı:

— Gırmadık dedik ya herif!

— Yahu niye yalan söylüyorsunuz, doğru söyleyin kaç dene gırdınız?

— Yahu herif, heç gırmadık.

Eder edemez, kendi kendine bir şeyler söylenir, başını kaşır, bulgur çorbasından bir loluna daha alır: — Gırlır bu bok gırlır, der, işin içinden çıkardı.

Sobamız mı diyeyim, mangalımız mı diyeyim, o da bir icattı. Hem de pederin en son buluşlarından. Önce bir gaz tenekesini alır, pencere meraklısı olduğu için bu tenekenin altından, bıçakla çekiçle çok güzel bir pencere açardı:

— Gapağı bu! derdi.

Sonra, tenekenin tam ortasından teller sokar, bu telleri tenekenin öteki ucundan çıkarırdı. Sivamak, zaten bizim pederde büyük bir merak ve büyük bir iştah... Hemen bahçenin bir köşesini kazar, birkaç dakika içersinde çamurunu hazırlar, tenekenin içini dışını bir güzel sıvardı. Yalnız, orta yerinden küçücük bir delik, üst tarafından da şöyle bir kalıp kömür alacak kadar boş yer bırakırdı. Ondan sonra, aşıksun artık bu soba mı, mangal mı ne olduğu belli olmayan şeyi yerinden oynatabilene!... Anam:

— Herif, geçen seneki belini gırdı, bari bu seneki biraz hafif olsaydı, deyince, peder:

— Ulan avrat, bunun ağırı makbul, ağırı, derdi...

Meret, sanki altındır...

Anam şöyle bir yüklenir:

— Ocağın batmaya herif, gürşun olmuş, derdi.

— Hehey, neye erer ki senin aklın? Gürşun bu bi ısındı mı soğuma bilmez be soğuma!... Hafif olsun da o bi goca sandık kömürü bi ay için de tüketin, sona da ayazda galmı mı? Avrat avrat, yenile yanana dağ dayanmamış...

Üç gün içinde de bu kalorifer kazanı yavrusu kururdu. Eh, ondan sonra var mı Ahmet efendinin evlâdı ayaline karada ölüm!...

— Ne gelirse soğuktan gelir avrat!

Onun için midir, nedir, kızları biz iki kardeş bir tabutun içinde yatar-dık. Yalnız, bu tabutun kapağı yerine yorgan örterlerdi üstümüze. Dar bir kerevit, gündüzleri oturmak, geceleri yatmamız için odanın baş köşesini süsledi. Yatacak zaman, bu kutsal üşütmeme görevini peder üzerine alır, birimizin başını kerevitin bir başına, ötekimizin başını öbür tarafa koyar, sonra da yan tarafına upuzun bir tahta geçirirdi. Bu tahta işi de pederin son icatlarından olup, yarı otomatik olduğundan, sabahları sökmesi, akşamları tekrar yerine takması bir dakikayı geçmezdi. Artık bir üstümüz kalırdı örtülmedik. Bir ince yorgan, onun üzerine de evde çul çapıt adına ne varsa üstümüzde...

— Yabu baba yandık be vallaha!

— Kesin sesinizi ulan keratalar.

Kesin de dinleyin: Bi mezerci varmış, bu mezerci Ağustosun sıcakında bile gaputnan mezer gazarmış. Adamın biri dayanamamış sormuş:

«Arkadaş, demiş, nedir bu hal, neden böyle bu yazın sıcakında gaputnan mezer gazarsın?» Mezerci cevap vermiş:

«Arkadaş demiş, gazarım ki gazarım. Bunca senelik mezerciyim, her gelen ölünün sahibine sordum, neden öldü, soğuk algınlığından dediler. Ben de şimdi soğuk alıp ölme-

— Kedi çok canlı olmuş...

— Eeee, bütün kediler yedi canlıdır!..

mek için yaz kış gaputnan gezer çalışırım.» Yaa, anladınız mı ulan?

Anlamayıp da ne yapacaktık? Kış boyunca her akşam anlatılırdı bu çok orijinal hikâye.

Bilmem, belki de hakkı vardı pederin. Fakir evinde bir kişinin soğuk alıp hastalanması demek, tüm ailenin gıdasından nafakasından kesilip doktora ilâca verilmesi demekti.

Bir keresinde ben, sünmüş de sünmüştüm. Önce boğazım yanıyordu, sonra göğsüm. Arkasından bir ağrı gelip oturmuştu sırtıma. Soluk alırken, sanki hava değil kurşun yutuyormuşum gibi oluyordum. Vücudumun alevi, sanki gözlerimden fırlayıp çıkmak istiyormuş gibi, patlak patlak olmuştu gözlerim. Peder:

— Soğuk almış soğuk! diyordu.

Anacığım! kurşun döktü, belki nazar değmiştir diye. Bilmem, nemeze nazar değecekti bizim? Bir kez, pek o kadar akıllı çocuklar değildik, sonra fakirin ekmek tombulluğu da yoktu üzerimizde, yüzümüzde kanın zerresini bulmak için tam teşkilâtlı laboratuvarlar ister, iş

böyle olunca neyimize nazar değecekti ki? Eh, ana bu, kuzguna yavrusu zümürütü anka görünürmüş... Kimbilir, biz de anamızın gözünde ne eşi menendi bulunmaz, ne nazar değecek çocuklardık... Bin maşallah!..

Kurşun dökmek fayda etmeyince, tüm duaları okuyup okuyup üzerime üfledi anacığım. İki gün de bu duaların tesirini bekledik durduk... Ümit, iyi şeydi. Doktor parası, ilâç parası vermeden bir çocuğun iyileşmesi, fakir evi için ümitlerin en iyisiydi.

Dualar da kâr etmeyince, peder Çerçi Yusuf'a başvurmuştu. Ne de olsa Çerçi Yusuf'taki otlar, şunlar bunlar fakir kesesine uygun...

— Avrat gaynat bu otu, şıp diye kesermiş!

Zonklayan kafamla düşünmüştüm: — Acaba neyi kesecek ki?

Acı, pis bir şeydi bu kaynayan otun suyu. Çerçi Yusuf, bir bardak demiş, sağolsun peder, üç pardak içirdi ardarda, hem de burnumu sık sık sık. Aradan iki saat geçince de, beni ikna etmeye çalıştı:

— Allah Allalı, eyi oldu vallaha be!... Vallaha eyi oldu avrat! Efendi ne be şu Çerçi Yusuf'un ilâcı, Allah yolduğunu göstermesin! diyerek. İşte peder böyle nutuklar çekerken, ben kendimi kaybetmiştim.

Peder:

— Maşallah uyudu! demiş.

Anam:

— Çocuk elden gidiyor! diye çırpınmış.

Biraz sonra peder bakmış ki, biz hırıltılı mırıltılı bir ölüm marşına başlamışız, bindirmiş sırtına. Kendime geldiğim zaman, sırt değiştirtiyorduk. Pederin sırtından anamın sırtına aktarılıyordum. Anam:

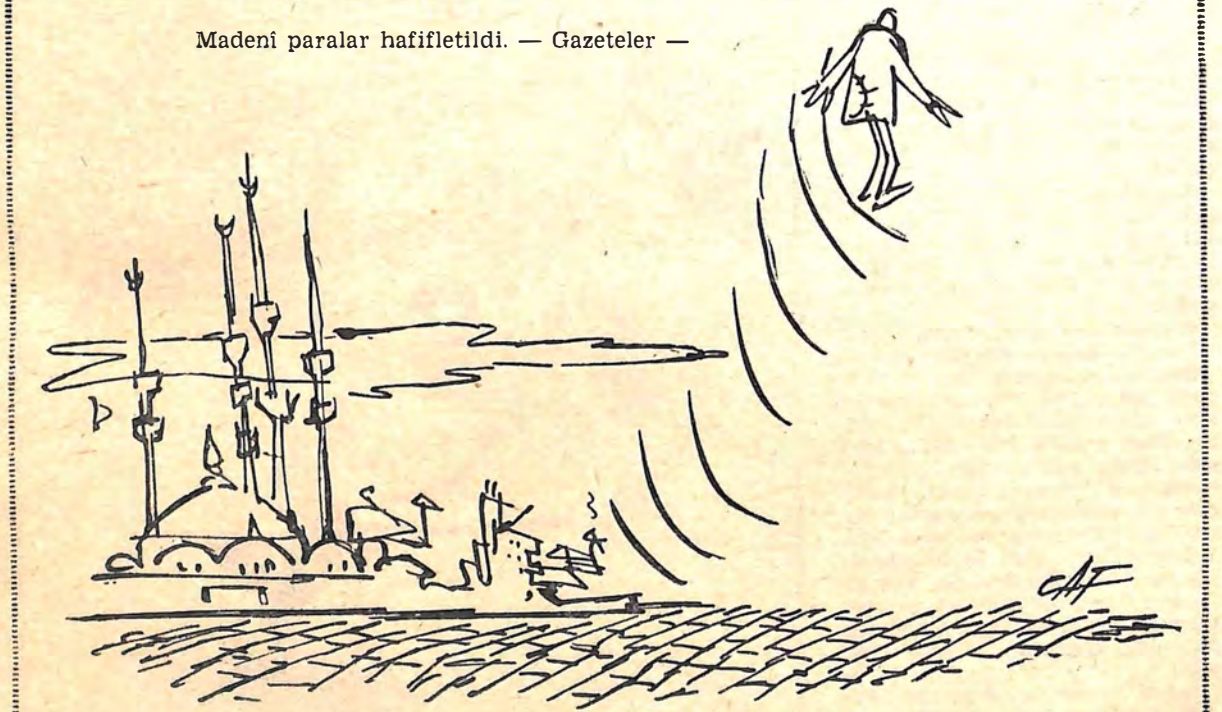
— Soluk alıyor mu herif? diyordu.

Babam da, hem üzgün, hem kızgın:

— Alıyor alıyor, diyordu. Ve ilâve ediyordu: Çocuk dediğin güle benzer, bugün solar, yarın açar...

Ama babam bilmiyordu ki, bugün solan başka bir güldür, yarın açan başka bir güldür. Ve bu gül, o gün ilk kez doktorun masasına yattı. Doktor Bahri bey, oramı dinledi, buramı dinledi: (Devamı var)

Madeni paralar hafifletildi. — Gazeteler —

KALKINMA!

BAŞ, vücudumuzun üst kısmında bulunan, gövdemizden küçük olduğu halde, onu ve bütün benliğimizi yöneten bir nesnedir. Kimi yerde «Kafa» deriz kendisine, kimi yerde de «Baş»... Ve üstelik, bunlar yetmemiş gibi aynı anlama gelen, arapça «Ser» kelimesini almış ve bileşik kelimeler, deyimler yapmışız: «Serhoş, serkeş, serseri, sermaye, sersem, serhat, sergüzeşt, serüven, serdar, server, sername, serdengeçti... v.b. gibi.»

Baş'la ilgili deyimler pek çoktur dilimizde. Yükselmek, yönetici olmak, «Başa geçmek» diye adlandırılır. Sivillere ya da yöneticisiz kalmış kişilere, topluluklara «Başibozuk» damgasını yapıstırırız. Parmagımızın en birincisi, en irisi «Baş parmak»tır. Yüksek bir yere çıkınca «Başımız döner», «Başı dönmek» deyimini ayrıca «Ne oldum delisi» olup ne yaptığını bilmeyenler için de kullanılır. Bu konuda şöyle bir halk şiiri vardır, İstanbul'a çalışmaya gidip de dönmeyen sevgilisi, ne geri geldiği ne de bir haber verdiği için yavuklusu ona kızar, ilenir ve:

**Ahrette de İstanbul yok kaçasın
Yalan gerçek defterini açasın
Galata Köprüsü sanıp Sırat'ı
Başın döne aşağıya uçasın...**

deyiverir... Çok şaşırır, ummadığımız bir şeyle karşılaşsak, sanki «Başımızdan aşağı kaynar sular dökülür» gibi olur. Dostlarımıza «Başından neler geçti bir bilsen» diye dert yanar, eğer çok çile çekmişsek: «Başıma gelen pışmış tavuğun başına gelmemiş-tir» diye yakınız.

**«Al eline kalemi
Yaz başına geleni»** diye şiirsel bir deyim vardır bu konuda. «Peki» yerine «Baştüne» denir kimi yerlerde. Şair Nedim yazdığı «Müstezat» ta sevgilisine:

**«Sen kim gelesin meclise bir yer
mi bulunmaz
Baş üzre yerin var»** diye seslenir...

Bir şeye kızınca «Başımıza cinler, periler üşüşür», ağaç kesmenin çok kötü bir şey olduğunu belirtmek için: «Yaş kesen baş keser» deriz.

Eskiden savaşlarda «Baş kesmek» yiğitlikti. Baş kesip, kan dökmeyeni yiğitten saymazlardı. Bunun için cesur gençler bu yolda başlarını esirgemezler, en önde savaşır, en başta çarpışarak «Serdengeçti» olurlardı. Kimi gençler de sevgilileri için yaparlardı bu işi.

**«Arabaya taş koydum
Ben bu yola baş koydum
Seni gelecek diye
Sağ yanıma boş koydum»**

türküsü belki de böyle gençlerin hislerine tercüman olmaktadır...

Birisiyle aynı duruma, aynı seviyeye gelmek: «Başa baş» olmak diye tanımlanır. Gemiler «Baştan kara» iseler, durumları fenadır, artık içindkiler «Başının çaresine» bakmalıdırlar.

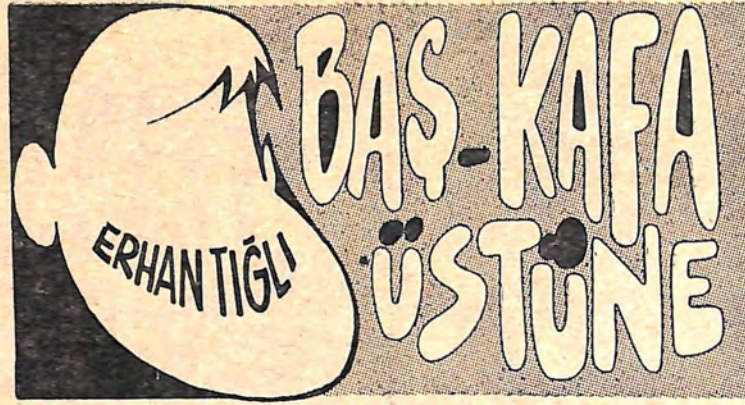
Başımız sık sık ağrır. «Baş ağrısı» oldu mu bir kişide, artık altüst olur onun her işi... Onun için onun yanında fazla çene çalıp «Baş ağrıma» malıdır. Hele «Başım ağrıyor» dedi mi karısı:

**«Oy başına kurban olayım
Varayım çarşıya gideyim
Başıma ilâç alayım»**

deyip hemen toz olmalıdır oradan koca, yoksa kendi başı da ağrıyabilir, «Başa gelen çekilir» derler ama «Baş ağrısı» çekilmeez!... «Başgöz» etmişlerdir bir kere ikinizi, başka çare yok, «İşim başımdan aşkın» deyip ilgisiz davranmayın sakın ha... Yoksa eşiniz: «Ah, benim başımı yaktılar» der yakınırsızden, komşular bire bin katarlar, «Başı gülmedi tazenin» diye dedikodu ederler, sağda solda, «Başınıza kakarlar» her şeyi...

Neyse, şakayı bırakalım da biraz daha ciddi konulara değinelim...

Dilimizde «Başlık, başucu, başına buyruk, başlangıç, işin başı, ustabaşı, başlamak...» gibi deyimler vardır,

baş'la ilgili. «Kuşbaşı et» vardır, «Koyun başı, öküz başı, devenin başı» vardır. Rolün en önemlisine: «Baş rol», sanatın en iyisine: «Baş artist» deriz. Baştan türemiş «Başkan, başbakan, başbuğ, başmuavin, baş yardımcı» sözlerini de çok kullanırız.

«Başından büyük işlere girmek», «Kel başa şimşir tarak», «Balık baştan kokar», «Ne gelirse başa gelir», «Başa gelen çekilir» gibi atasözü ve deyimlerimiz vardır, başımıza kötü bir şey gelmesini önlemek için, öğüt mahiyetinde...

Başı, ayağı çıplak kişilere: «Yalın ayak, başı kabak» deriz. İhtiyara: «Yaşlı başlı» kişi gözüyle bakarız, «Yaşını başını almış» deriz. «Başımıza bir iş açılmasın» diye dua ederiz Tanrıya. Başına sapka, kasket vesaire gibi başlıklar giymeden dolaşanlara «Başı açık» geziyor deriz. Bir yakını ölenleri «Başın sağ olsun» diye teselli ederiz. Akıldında kaldığına göre, Tevfik Fikret'in bir şiirinde: «Baştan ayağa çıplak» deyimini geçiyormuş, müstehcen bulmuşlar, o da: «Başı ve ayağı çıplak» olarak değiştirmiş... Şimdiki halimize bakıyorum da bu işe gülmek mi ağlamak mı lazım, bir türlü kestiremiyorum doğrusu...

Kimisi uysaldır, dalkavuktur insanların, her şeye «Baş salları», «O-

lur» der ya da karışmaz. Ama kimi de «Baş eğmez». Bâki gibi:

**«Baş eğmeziz edaniye dünya-yı
dün için
Allahadır tevekkülümüz, itimadımız»**

der. «Baş kaldırdı» diye tarihte böyle davranan çok kimseler başından olmuş, başları kesilmiştir hepsinin. Ok yaydan çıktıktan sonra «Başını alıp gitmek» mümkün değildir artık, ya serden geçeceksin ya yâr-dan...

Kaygusuz Abdal'a göre:
**«Bu âdem dedikleri
El ayakla baş değil
Âdem mânaya derler
Suret ile kaş değil»** dir.

Tevfik Fikret: «Devenin Başı» şiirinde: temsili istiare yaparak:

**«Vaktiyle büyük bir devenin bir
başı varmış...
Başsız deve olmaz ya, masal, neyse; bütün gün
Yaz kış, bu beyinsiz, bu çürük baş
Çöl, kır, tepe, dağ, taş,
Biçareyi bihude sürükler ve yorarmış...»**

diye başlar söze, «Allah kimseyi baştan düşürüp kuyruğa baktırmasın» diye ekledikten sonra, şiirini: «Haksızlık eden başları bir gün.. koparırlar.» diye bitirir.

Bir şarkıda da efeye:

— Herifin beş parmağında beş marifet var!

**«Eğilmez başın gibi
Gökler bulutlu efem
Dağlar yoldaşın gibi
Sana ne mutlu efem»**

diye seslenilir.

Ahmet Hâşim; çirkin olduğu için başını hiç sevmeyiz: «Başım» şiirinde: «Bihaber göğdeme gelmiş konmuş Müteheyyiç, mütekalles bir baş; Ayırır sanki bu baştan etimi, Ömr-ü ehran-ı muadil bir yaş!» diye başlar.. Tanrıya:

**«Ah Yârabbi, nasıl birleştirdi
Bu çetin başla bu suçsuz bedeni?»**

diye sorduktan sonra da başını ifri-te benzetir!...

Fuzuli, ünlü «Su Kasidesi» nde:

**«Hak-i pâyine yetem der ömrler-
lerdir muttasıl
Başını taştan taşavurup gezer
avare su»**

diyerek «Hüsnü Talil» sanatı yapar ve taşlık yerlerde akan suyun Hazreti Muhammed'in ayağına erişmek için uğraştığını, bu uğurda başını taştan taşavurduğunu belirtir.

Şimdi gelin, bir de «Baş» la aynı anlamda olan «Kafa» yla ilgilene-lim... Birisi desteksiz atar, çam devirirse: «Kafa göz yarı» deriz. Akıllılar bizce «Çok kafalı»dırlar, akılsızlar ise «Kafasız»... Birisi atıp tatarsa: «Kafa ütiledi», eğer onun yeri yersiz sözlerinden bunaldıysak, «Kafam kazan gibi oldu» deriz. Eğer birisinin kafası boş, hiçbir şeyden haber yoksa, ahmaksa, onun için: «Nato kafa nato mermer» deyimini kullanırız. Nüfus kâğıdına: «Kafa koçanı», «Kafa kâğıdı» denirler vardır. Kafasını insanlıkla ilgili bilgilerle doldurmayan, hayvan gibi sadece yiyip içmek düşünen kişilerle: «Kafa kalın, beyin boş; tut kulağından çift köş» diye eğlenir, alay ederiz. Modern bir yazara göre de: «Başarılı insan, başkalarının kafasına attığı taşları, alıp sağlam temelli bina inşa etmesini bilir»...

Haydın bu konuda bir iki fıkra anlatalım da konumuzu daha renklendirip tatlılaştıralım. Birincisi şöyle: «Dağdan koca bir kaya kopmuş ve dağın yamacında öylece asılı kalmış, etrafına birikmişler, «Düşer mi düşmez mi?» diye tartışırken içlerinden birisi kayanın yanına sokulmuş ve kafasını kayanın altına zar zor sokmuş. «Ne yapıyorsun yahu?» diye çekmişler geriye... Bir de bakmışlar ki adamın kafası yok... «Bu adamın kafası var mıydı, yok muydu?» diye tartışmaya başlamışlar bu sefer de... Derken onların konuşmalarına şahit olan ve o sırada oradan geçmekte olan bir yaşlı başlı kişi: «Niye boşboşuna çene patlatıp duruyorsunuz yahu» demiş. «Adamda kafa olsaydı başını hiç o kayanın altına sokar mıydı?..»

İkincisi de şu: «Adamın birinin kafası portatifmiş, istediği zaman çıkarıp takabilirmiş yani... Bir gün kafasını sökmüş ve berber: «Şunu bir traş ediver, benim işim var, görüp geleyim, sonra alırım» demiş. Ama bir daha kafasını bırakmış berberin semtine bile uğramamış... Berber bir beklemiş iki beklemiş.. sonunda adamın bir akrabasını görünce: «Söyleyin şu adama yahu, kafasını bıraktı bir daha almaya gelmedi, alsın götürsün şunu» demiş. Akriba, büyük altından gülererek: «Öyleyse daha çok bekleyeceksin sen onu... O, partiye girdi, siyasete atıldı. Artık kafaya ihtiyacı yok!» deyivermiş.

Okuyucular, bu konuda iyice düşünüp «Kafa yorsun» diye, yazımı Omer Hayyam'ın bir kafa ürünü olan rubaisiyle bitiriyorum:

**«İnsan bastığı toprağı hor görmeli
Kimbilir hangi güzeldir hangi sevgili
Duvara koyduğun kerpiç yok mu
Ya bir şah kafasıdır ya bir vezir eli»**

Erhan TIĞLI

EĞLENCELİK-EĞLENCELİK

SUAVİ SÜALP

BİR YILBAŞI GECESİNİN RÜYASI

Şekispir'in «Bir Yaz Gecesi Rüyası» ismin-den araklayarak aşağıda yazdığım fan-tezi şekerlemeyi kabul etmenizi diler ve bütün okuyucularına yeni yılda sıhhat, neşe ve başarılar dilerim...

SUAVİ SÜALP

★

Bu gece yılbaşımı nerede geçireceğimi bil-miyordum... Çünkü kimseye sözlü değildim... Ne tombalalı, kestaneli, bozalı bir aile toplan-tısına, ne kokteyli, danslı bir yere, ne de şu-roya buraya gitmek içimden gelmiyordu...

En iyisi eve şöyle sarışın üstüne bir tazeyi atıp karşılıklı yeni yıla girmeye çalışmaktı ama, listemde o şekilde bir kadın yoktu... U-zun zamandır kendimi tarihi çalışmalara ver-dğimden hovardalık kanallarını tıkamıştım...

Saat dokuza kadar tek başıma bir ufak rakıyı iyi ettim... Rakının hızıyla bir müddet radyodaki programı dinlemeye çalıştım. Fa-kat bir zaman sonra programın saçmalığından midem bulanmaya başladı ve pardesümü gi-yerek kendimi sokağa attım...

Hava, kartpostallardaki yılbaşı resimleri gibiydi... Kar beş santim kadar tutmuş, fener ışıkları altında evlerin pencerelerinden süzü-len sarı ışıklarla daha romantik bir hava al-mıştı... (Tasvir nasıl)...

Taksim'e doğru çıkarken yanımdan geçen-lere mırıldanarak «İyi seneler» diyordum. Fa-kat bir kaç bunu küfür zannederek bozuldu-lar. Ellerinden bir-iki vücut çalımıyla kurtul-dum... Âbidenin altında bir müddet kardan adam numarasına yattıktan sonra kafamda bir şimşek çaktı... Evet, çok orjinal bir bu-luş bulmuştum... Ayazpaşa'ya doğru inecek ve herhangi bir apartamdan içeriye dalecek, gö-züme kestirdiğim bir dairenin kapısını ça-la-cak ve içeriye girip herkesin yeni yılını kut-layacaktım...

Bunu tam onikiye bir kala yaparsam da-ha neşeli olacaktı... Çünkü o gürültü ve ka-ranlıkta kimse benim kim olduğumu anlamı-yacaktı. Ondan sonra da iş kolaydı...

Manyakça bir fikirdi ama, bu gece nor-

mal düşünmek gelecek olan yeni yıla karşı hakaret sayılabilirdi...

Saat onikiye beş kala Ayazpaşa'ya geldim...

Evet, işte şu büyük apartmanın kapısı a-çık... Hemen daldım... İki kat çıktım... Kar-sısında bulunduğum kapının arkasından gül-lüşmeler, müzik sesi, kahkahalar geliyordu... Burada neşeli bir grup yeni yılı kutlamaya hazırlanıyordu... Saatiye baktım... Onikiye iki dakika vardı... Bir dakikada kendime çekti düzen verdim ve tam onikiye otuz saniye ka-la kapıyı çaldım...

Çalmamla kapının açılması bir oldu... Ol-du ama birden kapıdan uzanan eller beni havaya kaldırdı ve karanlık içinde eller üs-tünde neye uğradığımı bilemeden gittim git-tim... «Bırakın beni!» demeye kalmadan ken-dimi buz gibi bir suyun içinde buldum... Kah-kahalar, gülüşmeler arasında haykırdım:

«— Oh, dondum... Bu şakayı yaparın!...»

Sudan çıkmaya çalıştıkça eller beni küve-tin içine sokuyordu... Biri:

«— Yeni yılın kutlu olsun Rifki... Nasıl geçen yıl başı tam onikide yaptığını biz de sana yapıyoruz... Ödeşik mi?» dedi.

Ben, Rifki olmadığımı anlatmaya çalışır-ken bir daha suya soktular...

Gülüşmeler arasında can havliyle küvet-ten fırladım... Ona buna çarparak kaçmaya başladım... Arkamdan gelene bir tekme atarak kapının tokmağına yapıştım...

Arkamdan: «Tutun, kaçıyor!» gibi sesler geliyordu, ben katları yıldırım hızıyla iniyor-dum...

Kendimi sokağa attığımda buz gibi havay-la nefesim kesildi. Ortalıkta taksi de yoktu... En iyisi koşmaktı... Deli gibi koşmaya başla-dım... Bir an önce kendimi eve atıp soyun-mak ve yatağa girmekten başka bir şey dü-şünmüyordum...

Taksim'e varınca nefeslendim... Sıraselvi-ler tarafına doğru kırdım... Kaçışından şüp-helenen iki polis de arkama takılmıştı. «Dur... Kanun namına teslim ol!» gibi laflar kulağı-ma aksetti... Fakat öyle hızlı koşuyordum ki yetişmelerine imkân yoktu...

Evin sokağına dönerken karda korkunç bir hızla kaydım ve karşıdaki dükkânın ke-pengine tosladım... Bir müddet her tarafım uyumuş gibi olduğum yerde kaldım... Sanki kemiklerim kırılmıştı... Zorla kalktım... Ayak sesleri yaklaşıyordu... Son bir gayretle evi-min kapısına vardım ve içeriye girdim...

Sonra ne mi oldu?... Şimdi kırk derece ateşle yatıyorum... Sobanın üstünde ıhlamur, başucumda bir sürü ilaç, başımda sirkeli bez...

İşte bir yılbaşı gecesi rüyası...

Çünkü o gece bir yere çıkmadan erkenden yattım... Anlattıklarımın hepsi rüya... Mese-lâ dedik... Ya olsaydı... Netice böyle olmaz mıydı?... İyi seneler...

YILBAŞI TEBRİKİ YAZMASINI BİLİYOR MUSUNUZ?

İHSAN BEYÇİĞİM

Sizin sülâlenizin, ananızın, babanızın hepinizin, bizim tarafımızdan ailem, ben, baldızım ve pederim tarafından yeni yıllarınızı tebrik etmek lüzumunu duyduğumuz şu anda yeni senenizin mutlu olmasını di-lerken nice yıllara yetişmenizi arzu ederiz.

Bahattin Tebrikçioğlu

LÂLEÇİĞİM:

Yeni yılını, kocanla, köpeğinle ve fam-de şambrınla birlikte çok hüzüz bir şekil-de geçirmeni kutlarım şekerim... Mimi

AMCA

Ben ve Ferhunde senin yeni yılını teb-ririk ederiz. Yengemin yaptıklarından son-ra onun da yeni yılını tebrik edemedik, kusura bakma... Siyami Kuşbaşıoğlu

İSMAİL

Senin ve bütün hayvanlarının yeni yıl-ını tebrik ederim. Celep Mustafa

RIFKI

Yeni yılda bol goller arkadaşım.

Kafasporlu Rüştü

KESKİ AHMET AĞBİMİZ

Bütün helâl arkadaşlar, ben Duman A-rif, Çapraz Zeki, Manzara Kâzım, Kilefte Rifat, Biçimsiz Necmi, Badi Nuri ve bü-tün kahvedeki arkadaşlar senin coşardan yeni yılını tebrik eder, dışarı bir an önce çıkmayı bütün kalbimizle rabbena hakkı için isteriz imanım... Felâket İsmail

BEYZACIĞIM

Belki şu anda ısırap çekiyorsun... Fa-kat yeni yılda neşer olacağı belli olmaz... Onun için yeni yılda sana mutluluklar di-lerken o serseri bir daha düşünmemeni ve hayatının dikenli yollardan kurtularak daha düzgün bir şekilde bu yıl içinde geç-mesini temenni ederim hayatım...

Ferzan Seningibi

OPEL NECATİ

Yeni yılda yedek parçanın bol olma-sı ve neşeyle karışık vites değiştirmeni ve Şişhane'den yukarı tam gaz çıkmayı ve yeni yılda dolmuş fiyatlarında zam olma-sını senin gibi ister ve direksiyonu kitle-rim ağbicum... Bedford Mustafa

KAZIM KARDEŞİM

Yeni yılla birlikte senin de bir takım yeni elbise yaptırmanı, gömleğini kolalat-manı, pantolonunu temizletmeni temenni eder, birlikte elbiselerinin makbuzunu gön-deririm...

Minkats Temizlemeden arkadaşım Cevat Kurusistem

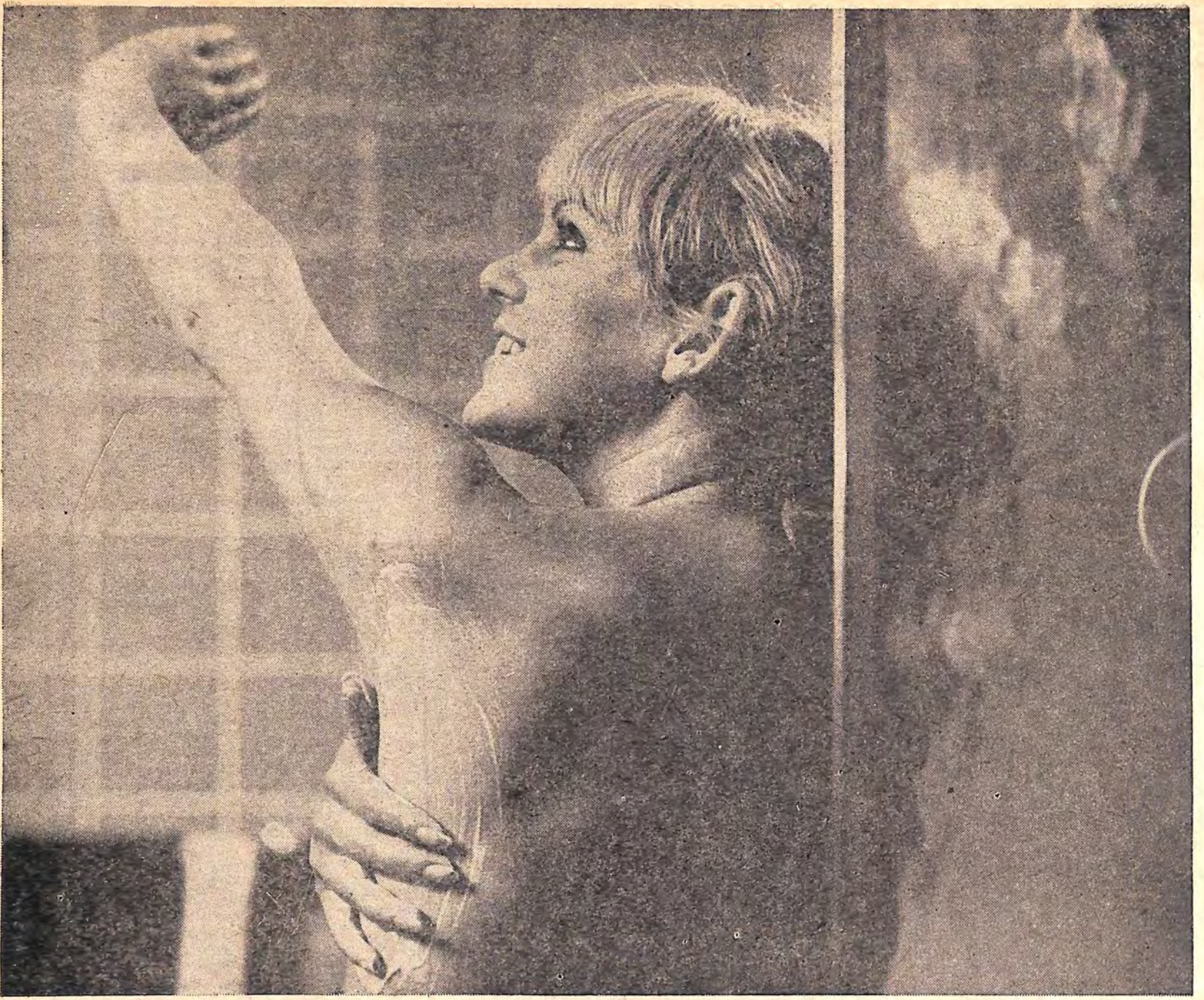
NECMİ

Yeni yılla birlikte pastırma, sucuk, yağ, şeker, makarna, margarin ve bilumum maddelere yeni zamlar gelmesini ve müş-terilere yeni yeni kazıklar atmanı diler ve eski hesapları silerim.

Yeni Gıda Pazarı — Ruşen Toptan SARAFİM

Yeni yılda bütün Musevi vatandaşlar gibi sana da tebrik eder, şalom derim... Maşalla maşalla... Moiz Maşatok

Banyodan sonra NIVEA

Cildin sağlığı, temizliği, tazeliği için...

Bazan banyodan sonra cildinizde bir eksiklik hissettiniz mi ? Yıkandıktan sonra cildinize NIVEA gerekir. Banyodan sonra bütün vücudunuza süreceğiniz NIVEA, kendinizi çok daha rahat hissetmenizi sağlıyacaktır. Yıkandıktan sonra cildin sıvı kaybını NIVEA yeniden kazandırır; çünkü NIVEA cilt yapısına uygun maddeler ihtiva eder. NIVEA'nın cilt bakımı alanında sağladığı haklı ünün nedenlerinden biri de budur.

NIVEA'nın faydalarından kendinizi mahrum etmeyiniz.

(Radar Reklâm : 1381 — 214)

**en iyi
Gazoz**

MİLLETLER GÜLÜYOR

Borç

İSAK, Samuel'in eski arkadaşıydı. Üstelik Samuel'in güzel karısı Sarah'la da evlenmeden önce biraz kışkırtmışlardı. Fakat Sarah, Samuel'le evlenince olgunlaşmış, namuslu, dürüst bir ev kadını olmuştu.

Bir öğle sonrası çalınan kapıyı açıp da, karşısında İsak'ı görünce beyninden vurulmuşa döndü! Sert bir sesle:

— Ne istiyorsunuz? diye sordu.

— Hiç, dedi İsak. Bir mesele için şöyle bir uğradım. İzin verirsiniz içeriye gireyim.

Karşısındakinin konuşmasından iyice kuşkulanan Sarah:

— Kocamın evde olmadığı bir sırada içeri giremezsiniz, dedi. Söyleyecekleriniz varsa, burada söyleyin.

— Burada olmaz, içeri girelim.

Sarah yalvarmaya başladı:

— N'olur gidin! Namuslu bir kadını ben. Gören olursa...

— İyi ya canım, dedi İsak, görenin aklına kötü şeyler gelmesin diye içeri girmek istiyorum. Haydi inadi bırakın!

Bir rezalet çıkmasını önlemek için, yapacak hiçbir şeyi kalmamıştı Sarah'ın. Kapıyı araladı ve bir zamanki flörtü İsak'ı içeri aldı. Olabilecekleri düşündükçe kalbi küt küt atıyordu.

— Söyle! dedi İsak'a.

İsak ağzını açacağına, cüzdanını açmayı daha uygun bulmuştu her halde. Sarah'ın gözlerinin içine dik dik bakarak bir binlik çıkardı.

Korkudan fenahklar geçiren Sarah, «Elde etmek için bana fiyat biçiyor» diye düşündü.

Cüzdandan bir binlik daha çıkınca, «Böyle küçük paralarla beni elde edemeyeceğini bakışlarımdan anladığına» diye geçirdi içinden. Binlikler üçleştirdi, dörtleştirdi. Durmadan para çıkarıyordu İsak. Rakam onbini bulunca, «Fazla nazlanmaya gelmez» diye düşündü Sarah. «Bakarsın cayıverir!»

Onbir binde sırtından blüzunu attı. Oniki binde etekliğini çıkarttı. Konuşmadan pekâlâ anlaşabiliyorlardı. Onüç binde, kombinizonu sıyırdı sırtından. Ondört binde çorapları, onbeş binde sütyeni derken, ondokuz binde çıtır çıtır kaldı, adam bozukluklarla yirmi bini tamamlarken, Sarah öpe okşaya, çeke sürükleye İsak'ı yatağa aldı!

İsak'ın gidişinden bir süre sonra kocası geldi eve. Gelir gelmez de kuşkuyla sordu:

— Bugün İsak geldi mi buraya?

Sapsarı kesilen Sarah kekeledi:

— Evet.

— Birşey bıraktı mı?

— Ne bırakacaktı?

— Ödünç para almıştı da...

Yüzü kireci andıran Sarah sordu:

— Verdin mi?

— Neden vermeyeyim canım?.. Sabah benden yirmibin frank istemişti, giderken de, «Öğleden sonra eve uğrar, karına bırakırım» demişti!

— Beni yılbaşı gecesi aldatmaya utanmıyor musun?

— Ne yapayım, diğer geceler hep evdesin!..

İşaret aracı

Bardan içeri iki genç kızın girdiğini gören kovboylardan biri yudumladığı viskisini dudaklarından çekerek, arkadaşına:

— İşte nişanım, dedi. Beriki sordu:

— Hangisi?..

Silahını çeken kovboy, kızlardan birini yere sererek arkadaşına döndü:

— İşte şu... Ayakta duran...

— Yooo, ellerimi havaya kaldıramam!

Kazazedeler

Batmış bir gemiden kurtulan dört adam günlerden beri bir sandal içinde, uçsuz bucaksız okyanusta, güneş altında sallamp duruyorlardı. Görünürde hiçbir vapur yoktu. Açlık yüzlerini buruşturmaya, göz altlarında koyu halkalar meydana getirmeye başlamıştı. Bir gün adamlardan biri:

— Başımıza neler geleceğini biliyorum, dedi. Kazazedeler açlıkta içlerinden birini öldürür ve yerler. Kurban genellikle en genç olandır. En genciniz olduğuma göre beni öldüreceksiniz. Sizleri bir cinayetten korumak için kendi kendimi öldüreğim. Elveda arkadaşlar.

Bu sözler üzerine cebinden tabancasını çıkardı, şakağına dayadı. Tetiği çekmek üzereyken arkadaşlarından biri büyük bir canlılıkla koluna yapışarak:

— Beynime ateş etme sersem, diye bağırdı. En sevdiğim yemek beyindir!

Keder

— Dertliyim arkadaş, dedi iki arkadaşın biri. Yaş kırk, hâlâ geceleri yatağı kirletiyorum!

Arkadaşı sordu:

— Doktora gitmedin mi?

— Gittim ama çaresini bulamadı.

— Sinirsel olabilir. En iyisi bir de ruh doktoruna görün.

Aradan günler geçti, iki arkadaş yeniden karşılaştı.

— Nasıl, ruh doktoruna gittin mi?

— Evet. Hem durumdan bayağı memnunuz.

— Artık yatağı kirletmiyorsun demek?

— Yoo, yine kirletiyorum. Ama artık beni üzmiyorum, bayağı eğleniyor!

İki cambaz...

Yolda karşılaşan iki İskoçyalıdan biri:

— Sıkıntıdayım, dedi. Yarın için bir yerlerden mutlak para bulmak zorundayım!

İkinci İskoçyalı cevap vermeye hazırlanırken beriki devam etti:

— Yalnız kimden isteyeceğimi bilmiyorum.

Arkadaşı derin bir «Oh» çekti:

— Madem henüz kararsızsın, şunu daha önce söyleseydin ya birader!

— Resmin üstüne koyduğun kâğıtta ne yazılı?

— Bankadan çektiği son para!

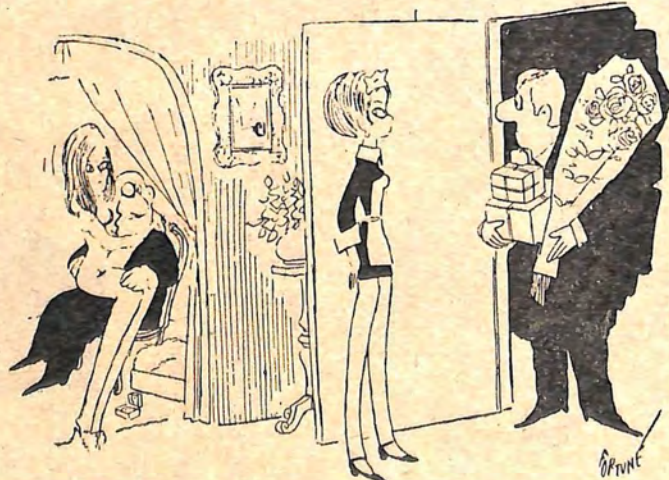
Son model

Mağazadan sevinçle çıkan adam, yolda karşılaştığı arkadaşına:

— Bir otomobil aldım ki görme, dedi. Son model... İçindeki her şeyi otomatik! Bir düğmeye basıyorsun, üstü açılıyor! Bir düğmeye basıyorsun, üstü kapanıyor. Bir düğmeye basıyorsun, buzdolabından içki dolu bir bardak çıkıyor. Bir düğmeye basıyorsun, kapısı açılıyor, yeniden kapanmak için inmeni bekliyor!

Beriki güldü:

— İyi ama, çok teferruatlıymış birader, dedi. Onca düğmenin gereği ne? Benim arabamın kapısını bir çekiyorum, her tarafı dö-külüyor kendi kendine!

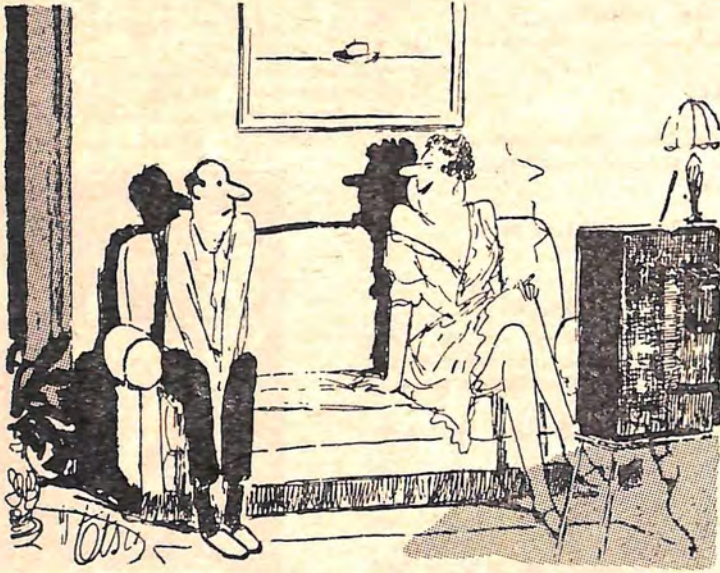

— Aaa, siz Noel Baba mısınız? Ama Noel Büyük Baba sizden önce geldi!

- SANKİ BİRİ BENİ GÖZETLİYORMUŞ
GİBİ TUHAF BİR HİS VAR İÇİMDE !..

Dünya kari- katör- leri!

- NETİCEDE , SEN BİR LOP YUMURTAYA
BENZİYORSUN . SADECE DIŞIN SERT,
İÇİN YUMUŞAK !..

- AAA , OLMAZ ... SİGARA İÇERSEM
ANNEM DARILIR !..

- NE OFLAYIP DURUYORSUN
AYOL ?.. BENİM YERİME KUM
TORBASİ TAŞISAYDIN . DAHA
MI İYİ OLURDU ?..
- YOOO AMA HİÇ OLMAZSA
BAŞKA ŞEYLER DÜŞÜNMEZ .
DİM ...

HİMM ...
HARİKA
BRİGİTTE ...

HİMM ... ATEŞLİ
GİNA ..

HİMM ... ÇİLDİRTAN
RAQUEL ...

HİMM ... MORUK
SURATLI
KARIM

LAS FALSA

- BAĞIRACAĞINA ŞANSINA ŞÜKRET ...
BEŞ DAKİKA SONRA GELSEYDİN ,
ÇOK GEÇ KALMIŞ OLACAK TİN !..

G. RICHARD

Vasıtanıza ve yolunuza en uygun lâstik Fisk çeşidi arasındadır!

Fisk, piyasanın en yumuşak lâstiğidir.
Sarsıntıları önler, rahat bir yolculuk sağlar.
Fisk, piyasanın en sağlam lâstiğidir.
Terkibinde bulunan Poli-B maddesi sayesinde
çelik gibi bir sağlamlık kazanmıştır.
Fisk, piyasanın uzun yola en elverişli, ağır yüke
en dayanıklı lâstiğidir.
Fisk, piyasanın fren emniyetini en iyi sağlayan
lâstiğidir.
Fisk, savrulmayı ve kaymayı önler.

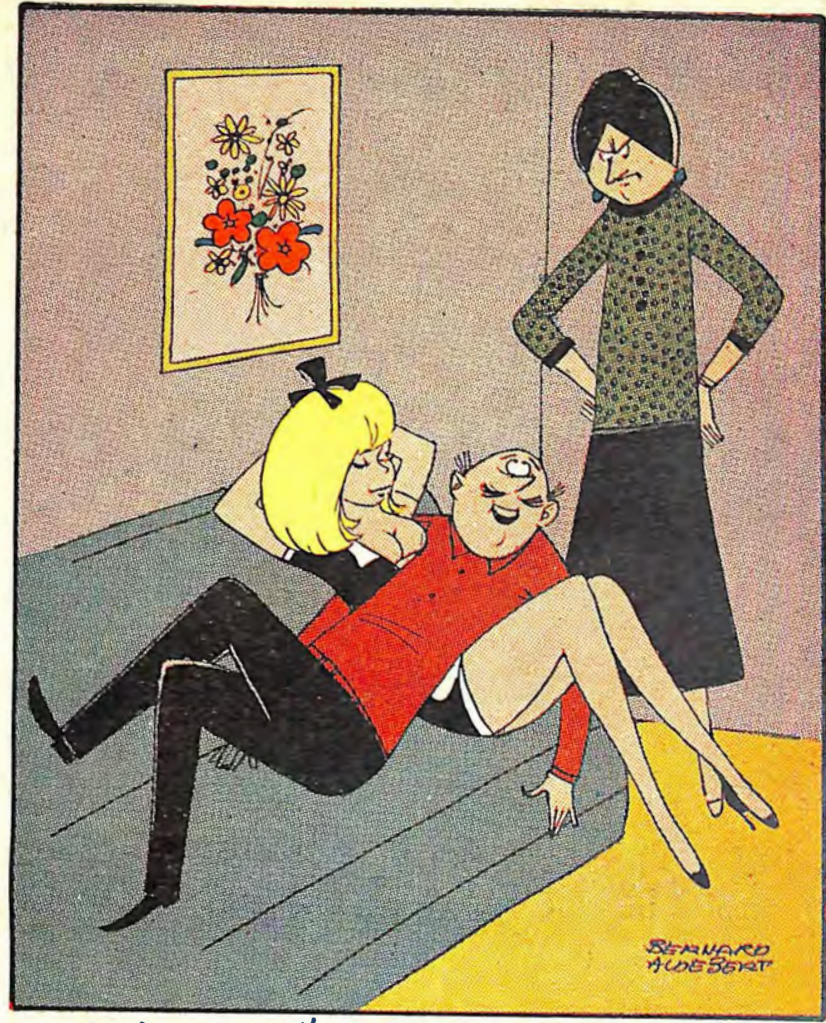
FISK sağlam YUMUSAK

(Manajans : 2997 — 216)

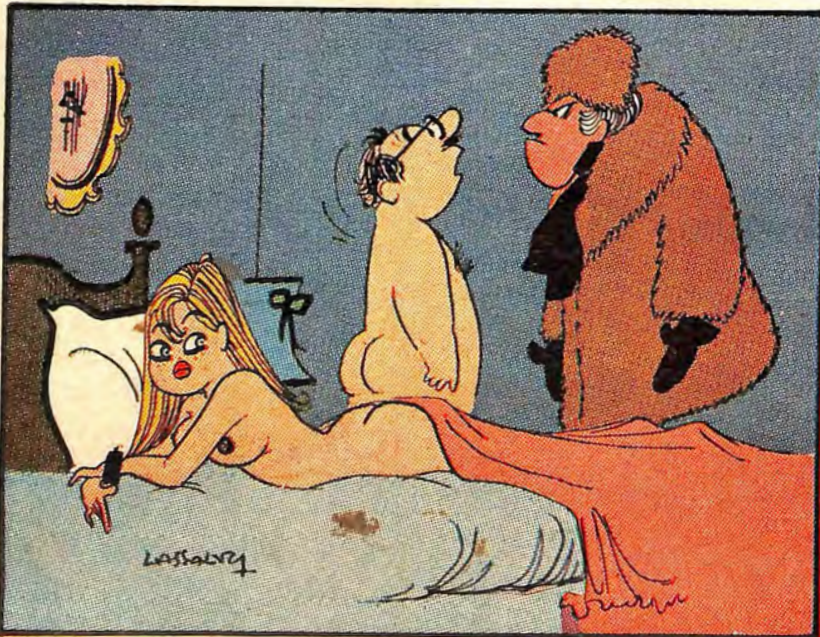
AKHABA

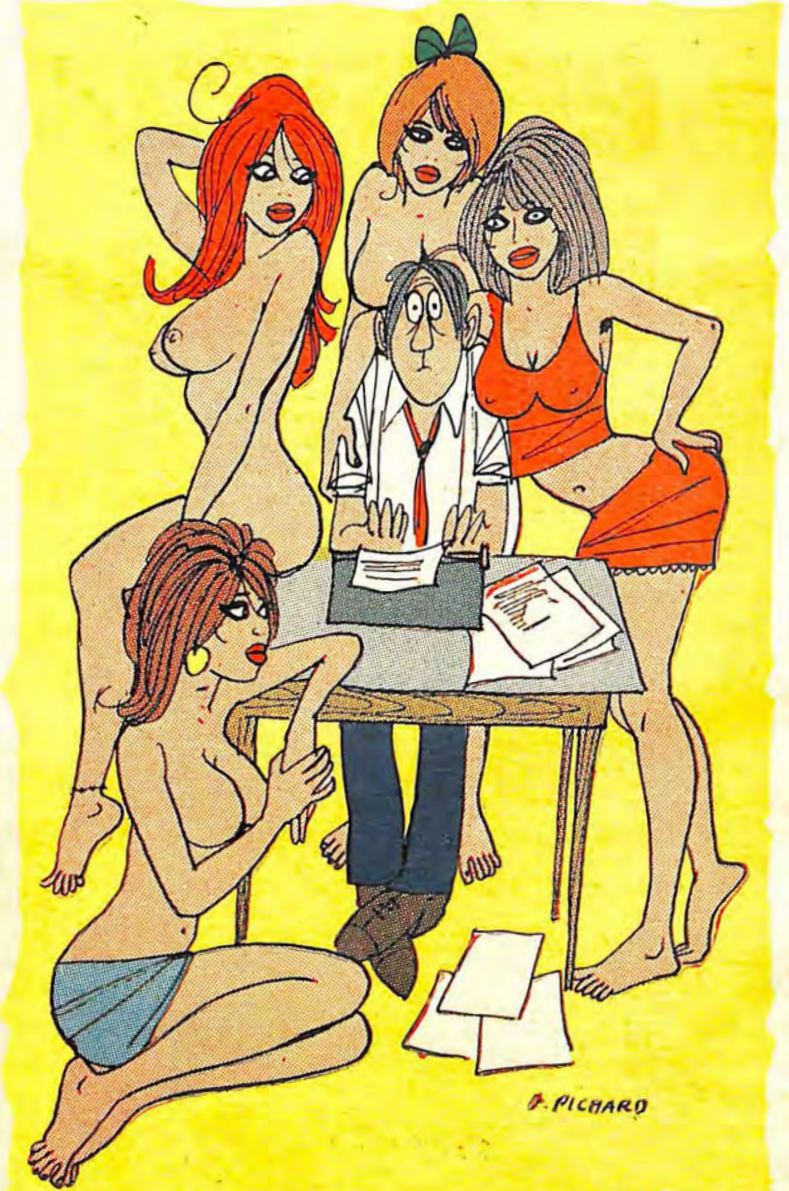
— BU YILBAŞINI BENİMLE GEÇİRMEK İSTEMEZ MİSİNİZ ?..

— N'APIM KARICIĞIM ? DOKTOR ŞEKERİ YASAK ETTİ... BENDE BARI ŞEKERLEME YAPAYIM DEDİM..

— "HİZMETÇİ KIZ , BENİM YOKLUĞUMU ARATMASIN " DEMEMİŞ MİYDİN ?..

— SEKS KONUSUNDA İNSANIN ELİNDE BU KADAR ÇOK MALZEME BULUNURSA ,NE YAZACAĞINI ELBETTE ŞAŞIRIR !.